

S SAVA
OSIGURUVANJE

Акционерско друштво
Член на групацијата Sava Re

Годишен извештај за работењето за 2012 година

Скопје, Февруари 2013 година

I. ВОВЕД

1. ПОДАТОЦИ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА САВА ОСИГУРУВАЊЕ А.Д. ВО 2012
2. ПРОФИЛ И КРАТКА ИСТОРИЈА НА ДРУШТВОТО
3. ДЕЈНОСТ
4. ПОЗНАЧАЈНИ СЛУЧУВАЊА ВО 2012
5. ОБРАЌАЊЕ НА УПРАВАТА

II. ОПИС НА СОСТОЈБАТА ВО СТОПАНАСТВОТО

1. МАКРОЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА ВО 2012
2. ПАЗАРНА ПОЛОЖБА И ОПКРУЖУВАЊЕ

III. ДЕЛОВНИ ЦЕЛИ НА РАБОТЕЊЕ

1. РАЗВОЈНИ ЦЕЛИ ВО 2013 И ПОДОЛГОРОЧНО
2. ИСПОЛНУВАЊЕ НА ДЕЛОВНИТЕ ЦЕЛИ

IV. АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО

1. НЕЖИВОТНО ОСИГУРУВАЊЕ / ИМОТ
 - 1.1. Осигурувања
 - 1.2. Полисирана премија
 - 1.3. Структура на премија
 - 1.4. Коментари по видови на осигурување
2. ШТЕТИ
 - 2.1 Број и износ на ликвидирани штети
 - 2.2 Структура на штети
 - 2.3 Коментари на штети
3. ШТЕТИ/ПРЕМИЈА
4. РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ
 - 4.1 Број и износ на ликвидирани штети
 - 4.2 Структура на штети
 - 4.3 Коментари на штети
5. РЕОСИГУРУВАЊЕ
6. НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗУЛТАТ
7. ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ
 - 7.1 Технички резерви/брuto
 - 7.2 Технички резерви/нето

V. ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ

1. РЕЗУЛТАТ ОД РАБОТЕЊЕТО

VI. ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА

1. АКТИВА И ПАСИВА
2. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

VII. ОПИС НА ГЛАВНИТЕ ОПАСНОСТ И НЕСИГУРНОСТИ СО КОИ СЕ СООЧУВА ДРУШТВОТО**VIII. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ**

1. РИЗИК НА КАПИТАЛСКА АДЕКВАТНОСТ
2. РИЗИЦИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

3. ПАЗАРЕН РИЗИК

4. ОПЕРАТИВЕН РИЗИК

IX. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И СОПСТВЕНИЧКАТА СТРУКТУРА

1. СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА

X. РАЗВОЈ И ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ

1. РАЗВОЈ ВО 2012

2. ОЧЕКУВАН ИДЕН РАЗВОЈ

3. ОДНОСИ СО СТРАНКИТЕ

XI. ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАБОТЕЊЕТО

1. ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА

2. ФИЛИЈАЛИ НА ДРУШТВОТО

3. ПОДАТОЦИ ЗА ДЕЛОВНАТА МРЕЖА

4. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ И ВРАБОТЕНИ

4.1 Вработени

4.2 Образование

5. ПОДАТОЦИ ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА ОДБОРОТ НА ДИРЕКТОРИ

6. РАКОВОДЕН ОРГАН

7. ОВЛАСТЕН РЕВИЗОР

8. ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

XII. ЗНАЧАЈНИ СЛУЧУВАЊА КОИ НАСТАНАЛЕ ПО ЗАВРШУВАЊЕ НА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА

XIII. ИЗВЕШТАЈ ЗА ОДНОСОТ СО НАДРЕДЕНОТО ДРУШТВО

I. ВОВЕД

Ревидираниот Годишен Извештај за работењето на Друштвото за 2012 година изготвен е во согласност со Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) и Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ).

1. ПОДАТОЦИ ЗА РАБОТЕЊЕТО ВО ПЕРИОД ЈАНУАРИ - ДЕКЕМВРИ 2012 ГОДИНА

Во мкд

САВА осигурување а.д. Скопје	Реализација 2011	Реализација 2012	План 2012	Пад/пораст 2012/2011	План 2012/ Реал. 2012
Бруто полисирана премија	771.726.495	695.937.690	813.130.700	-9,8%	-14,4%
Бруто ликвидирани штети	444.920.917	398.693.404	521.749.600	-10,4%	-23,6%
Едноставен штетен количник на дан 31.12.2012	57,7%	57,3%	64,2%	-0,6%	-10,7%
Чисти приходи од премија	621.272.355	544.500.872	640.097.900	-12,4%	-14,9%
Учество на нето премија во бруто полисирана премија	80,5%	78,2%	78,7%	-2,8%	-0,6%
Чисти расходи за штети	385.231.201	281.992.390	431.688.671	-26,8%	-34,7%
Учество на нето штети во бруто штети	86,6%	70,7%	82,7%	-18,3%	-14,5%
Нето меродавен коефициент 31.12.2012	62,0%	51,8%	67,4%	-16,5%	-23,2%
Бруто меродавен коефициент 31.12.2012	58,7%	56,6%	62,7%	-3,6%	-9,8%
Бруто трошоци на работење	299.077.902	276.712.769	228.368.380	-7,5%	21,2%
Бруто трошковен коефициент	38,8%	39,8%	28,1%	2,6%	41,6%
Нето трошоци на работење	267.842.829	262.806.924	218.119.680	-1,9%	20,5%
Нето трошковен коефициент	43,1%	48,3%	34,1%	12,0%	41,6%
Бруто комбиниран коефициент	97,4%	96,3%	90,8%	-1,1%	6,1%
Нето комбиниран коефициент	105,1%	100,1%	101,5%	-4,8%	-1,4%
Биланс на состојба на ден 31.12.2012	1.148.568.490	1.298.130.377	1.223.800.500	13,0%	6,1%
Капитал	111.385.402	234.669.722	225.802.657	110,7%	3,9%
Учество на расположливиот капитал во нето приходи од премија	17,9%	43,1%	35,3%	140,4%	22,2%
Просечна состојба на капиталот на 31. Декември 2011	112.528.838	173.027.562	168.594.029	53,8%	2,6%
Поврат на капитал (ROE) на дан 31.12.2012	-140,4%	0,3%	1,6%	-100,2%	-82,5%
Нето осигурителни-технички резервации на дан 31.12.2012	662.621.400	613.218.589	704.417.253	-7,5%	-12,9%
Учество на нето резервации во нето приходи од премија	106,7%	112,6%	110,0%	5,6%	2,3%
Број на вработени на дан 31.12.2012	120	124	118	3,3%	5,1%
Полисирана премијата по вработен	6.431.054	5.612.401	6.890.938	-12,7%	-18,6%
Деловен резултат пред оданочување	-151.858.647	1.398.723	3.891.820	-100,9%	-64,1%
Чист деловен резултат во пресметковниот период	-156.378.123	641.310	3.534.583	-100,4%	-81,9%
Нето профит во нето премија на ден 31.12.2012 (ROR)	-25,2%	0,1%	0,6%	-100,5%	-78,7%

*Официјален курс на НБРМ/1ЕУР=МКД 61.5000

2. ПРОФИЛ И КРАТКА ИСТОРИЈА НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување а.д. со седиште во Скопје е подредено друштво на Позаваровалница САВА д.д. Љубљана, со 92,44% од акционерскиот капитал.

Лична карта на Друштвото

1. Име:	САВА осигурување, а.д. Скопје
2. Седиште:	Ул. Загребска бр.28 А, 1000 Скопје
3. Телефон:	+389 (2) 5101 500
4. Телефакс:	+389 (2) 5101 502
5. Матичен број:	4778529
6. Основна дејност:	Неживотно осигурување
7. Година на основање:	1993
8. Основен капитал:	307.726.518 МКД (5.002.998 ЕУР)
9. Број на обични акции	18.326
10. Удел во капиталот:	Позаваровалница Сава, д. д., Љубљана: 92,44%
11. Органи на управување:	Извршен директор: Петер Скварча Главен оперативен директор: Русе Дракуловски Одбор на директори: Претседател: Рок Мољк Членови: Милан Виршек, Давид Кастелиц, Полона Пирш Зупанчич Петер Скварча Управувачка поврзаност: Подредено друштво

Акционерското друштво за осигурување САВА, основано е како а.д. за осигурување ТАБАК – Скопје, на основачкото собрание на 24.12.1993 година, со почетен капитал од 1 милион германски марки или 1000 обични акции со вредност од 1.000 ДЕМ по акција. После успешно спроведената втора емисија, во текот на 1994 и 1995 година обезбеден е дополнителен капитал, со што вкупната главница изнесувала 2.530.000 ДЕМ или 1.265.000 ЕУР. Со резервирање на 66,9% на остварената добивка во 2001 година и преку издавање на трета емисија акции во 2002 година, акционерскиот капитал е зголемен за 3.010 акции, или за дополнителни 1.505.000 ЕУР.

Во 2006 година сопственичката структура била распределена на 21 акционер, а 10 од нив контролирале 81% од вкупниот број на акции.

Во почетокот на 2007 година SAVA RE Љубљана го откупила мнозинскиот пакет на акции, а во Ноември 2007 година Друштвото го промени името во Акционерско Друштво за осигурување САВА ТАБАК.

Во Јануари 2008 година извршена е четвртата емисија на акции во износ од 230.000 ЕУР, со која се емитирани 460 обични акции, со цел усогласување со новите измени и дополнувања во Законот за супервизија на осигурувањето. Со овие измени основачкиот капитал на Друштвото изнесува 3.000.000 ЕУР.

Од самиот почеток до 2009 година Друштвото успешно и рентабилно работи и поседуваше тренд на постојан раст и развој. На домашниот пазар Друштвото беше и сеуште е со одличен рејтинг и моментално трето рангирана компанија по бруто полисирана премија, т.е. по големина на осигурителен портфел меѓу домашните осигурителни компании.

На 10 –ти Ноември 2011 година Друштвото се ребрендираше и го промени своето име во САВА осигурување а.д. Скопје. Со тоа Друштвото се унифицираше со останатите придружни друштва на групацијата Сава Ре.

3. ДЕЈНОСТ

АД за осигурување САВА обавува работи од дејноста на неживотно осигурување, со која обезбедува сигурност за клиентите, економска заштита на имотот, возилата и лицата од ризици и гарантира добро работење со капиталот.

Основната дејност на Друштвото е поврзана со:

- склучување и исполнување на договори за неживотно осигурување;
- склучување и исполнување на договори за соосигурување;
- склучување и исполнување на договори за пасивно реосигурување;

Работењето се одвива преку:

- Сектор за развој на продукти у превземање на ризици;
- Сектор за продажба;
- Сектор за штети;
- Сектор за финансии и сметководство;
- Сектор за деловна политика;
- Самостојна служба за внатрешна ревизија;
- Самостојна служба за наплата;
- Самостојна служба за контролинг;
- Самостојна служба за актуарски работи.

Според обемот и видот на работата Секторите имаат оптимален капацитет за квалитетно извршување на осигурувањето и располагаат со кадар кој има повеќегодишно искуство и знаење, потврдена стручност и компетентност за обавување на работите од областа на осигурувањето.

Стратешка определба на Друштвото е подобрување на квалитетот и перформансите во осигурувањето, и зголемување на учеството на осигурителниот пазар.

Делувањето на Друштвото е во согласност со принципите на корпоративното управување преку кое се изразува сигурност, доверба, транспарентност и рејтинг. Потврда за успешното работење се досегашните достигнувања на домашниот пазар и високата позиција во осигурителната дејност во државата.

4. ПОЗНАЧАЈНИ СЛУЧУВАЊА ЗА 2012 ГОДИНА

- ❖ 29.02.2012 година – Нов Претседател на Одбор на директори – г.Рок Мољк;
- ❖ 08.08.2012 година - Промена на неизвршен член на Одбор на директори, отповикан е г.Загорац Тумбоски, и избран е нов член - г.Полона Пирш Зупанчич;
- ❖ 16.08.2012 година – Намалување на основна главнина со покривање на загубата. Нова основна главнина 3.003.000 ЕУР, номинална вредност на акција 273 ЕУР;
- ❖ 17.10.2012 година – Упис на зголемување на основната главнина, докапитализација со 1.999.998 ЕУР од страна на матичната компанија Сава Ре, Љубљана;
- ❖ 30.11.2012 година – донесена е Одлука за покривање на загубата и поедноставено намалување на основната главнина во износ од 73,6 милиони денари и
- ❖ 07.12.2012 година – упис на предбележба за намалување на основната главнина.

5. ОБРАЌАЊЕ НА УПРАВАТА

Почитувани акционери,

Ми претставува посебно задоволство и ми причинува особена чест да Ве поздравам и да го искажам моето мислење по завршувањето на оваа прилично тешка и пресвртна деловна година за нашата компанија. Искрено, ова беше година на значајни промени и напори, реструктурирања на нашата продажна мрежа, воспоставување нови технолошки апликации во работењето и воведување нови текови и меѓусебни односи во компанијата. Оваа деловна година ќе ја паметиме по огромните напори за успешно завршување на деловната година, во што и успеавме како тим кој докажа дека со добра соработка и посветеност исплива од кризата која глобално не порази, а која во претходните три години значајно влијаеше и на нашиот деловен резултат. Сите наши напори и остварувања несебично беа поддржани и мотивирани од нашата матична компанија Сава Ре од Република Словенија. Тоа за нас значи израз на позитивен пристап на акционерите да вложуваат во развојот на компанијата, а со тоа и во развојот на македонското општество.

САВА осигурување е дел од македонското општество и како една од респектабилните компании со меѓународно искуство ја потврдува сопствената определба да биде социјално одговорна компанија. Ние сме свесни дека квалитетот на живењето и особено иднината на секој од нас, кога нема да бидеме млади како денеска, е условена од нашиот однос спрема осигурувањето што сме го имале во минатото. Важно ни е тоа сознание да го споделиме и со своите клиенти.

Инаку, денес може да констатираме дека САВА осигурување претставува една од водечките осигурителни компании во нашата држава и стратешки партнер на најголемата реосигурителна компанија во Република Словенија Сава Ре, која е и најголемата локално-стационарана реосигурителна компанија во Централна и Источна Европа.

Од своја страна пак, САВА осигурување има зад себе искуство од безмалку 19 години, се грижи за огромно портфолио на осигуреници и оваа година ја завршува со полисирана премија која опфаќа пазарен удел од околу 12%, со што се наоѓа на трето место на осигурителниот пазар во Македонија.

Ние во САВА осигурување поседуваме знаење со кое работиме да го подобруваме квалитетот на животот на сопственото семејство, на семејствата на нашите осигуреници, а на посреден начин и на сите други граѓани. Тоа значи во криза, во рецесија и во благосостојба, ние нудиме решенија кои што ќе го обезбедат од неизвесноста и ќе му создадат предуслови да очекува подобри времиња.

Затоа, и изминатата година правевме големи напори да го подигнеме нивото на имплементација на осигурувањето во македонското општество и во животот на секој граѓанин тоа да претставува лична филозофија за обезбедување на неговата иднина.

Во таа насока, САВА осигурување во 2012 година нудеше производи креирани и специјално скроени за потребите на граѓаните и за правните субјекти. Подготвени сме да одговориме на бизнис потребите на нашите клиенти, на барањата на населението, но и да креираме понуди за унапредување на бизнисите. Убедени сме дека задоволувањето на потребите на нашите клиенти бара пред сè познавање на сегментот во кој работиме, потоа голем број правила и прописи во внатрешната организација на компанијата, но најмногу од сè квалитетно опслужување на нашите корисници. Затоа сме достапни дваесет и четири часа во денот, седум дена во неделата.

Во 2012 година остваривме квалитетни договори со клиенти со кои профитабилно работиме. Ги обновивме деловните договори со старите клиенти и го зголемивме осигурителното портфолио со значаен број нови клиенти. Но, оваа година исто така раскинавме приличен број на договори кои штетно влијааа на нашето портфолио. Остваривме поголема дисперзија на осигурителното портфолио и на ризикот на поголем број клиенти, со различна деловна и сопственичка структура.

Ние сме уверени дека ова е вистинскиот начин и патот по кој треба да се движиме.

Оваа година ја завршивме со позитивен деловен резултат, а во наредната година очекуваме да оствариме подобри резултати, да го зголемиме бројот на осигуреници, да воведеме нови производи и нови продажни места и да го зголемиме квалитетот на продажната мрежа. Цврсто сме убедени дека поставените цели ќе ги оствариме како и сите досега успешно остварени активности од почетокот на оснивањето на Друштвото.

Со гордост можам да им порачам на оние што досега не се сретнале со нашата визија „да бидеме осигурително друштво кое на домашниот пазар ќе го препознаваат како сериозен партнер што нуди услуги со највисок квалитет и сигурност“, да ни се придружат и да бидат дел од нашето навистина големо и сложено семејство.

Со почит,

Извршен директор,

Петер Скварча

II. ОПИС НА СОСТОЈБАТА ВО СТОПАНСТВОТО

1. МАКРОЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА ВО 2012 И ОЧЕКУВАЊА ВО 2013

Првата половина на 2012 година се одликуваше со релативно слаби економски остварувања на глобален план. Знаци за позначително закрепнување немаше ниту во текот на третиот квартал. Ваквите остварувања во голема мера се последица на пролонгираната европска должничка криза, нискиот степен на доверба и несигурноста за идните економски перспективи на глобално ниво. Неповолните економски остварувања во развиените земји, преку трговските и финансиските канали, се пренесоа и во брзорастечките земји и земјите во развој. Ваквите влијанија, заедно со зголемените домашни нерамнотежи кај овие земји, коишто досега се сметаа за економски поотпорни, го ограничија и нивниот потенцијал за раст. Должничката криза во евро-зоната сè уште е главната закана за глобалниот економски раст. Во поглед на инфлацијата, по падот во првата половина од 2012 година, најновите проекции предвидуваат стабилизација на движењата на инфлацијата на глобално ниво и нејзино намалување во 2013 година.

Во Р.Македонија, по олабавувањето во текот на вториот квартал, во третиот квартал на 2012 година немаше промени во поставеноста на монетарната политика. Во текот на кварталот истовремено беа присутни фактори што даваа различни сигнали за промени во монетарната поставеност. Имено, иако остварениот пад на БДП во вториот квартал беше во рамки на јулските очекувања, најновите расположливи податоци упатуваа на веројатно остварување на ризиците од понизок раст во 2012 година. Ваквите поместувања одеа во прилог на олабавување на монетарната политика заради поддршка на економскиот раст. Од друга страна, растот на увозните цени што делуваше врз нивото на цените во домашната економија доведе до засилување на стапката на инфлација во третиот. За засилувањето на инфлацијата беше оценето дека е од привремен карактер, но сепак посочи на поголеми ризици во овој домен.

Со оглед на високата трговска интегрираност на македонската економија со евро-зоната и високата енергетска зависност од увоз, промените во глобалното окружување доведоа до одредени промени во оценетото макроекономско сценарио за следниот период. Така, во услови на повисока остварена стапка на инфлација во третиот квартал и нагорни ревизии на оцените за увозните цени на енергијата, се оценува дека просечната инфлација ќе изнесува 3,4% во 2012 година и 3,5% во 2013 година. Стабилизирање на инфлацијата се очекува во 2014 година, кога таа би се вратила на нивото од околу 2,6%, блиску до историскиот просек.

Остварувањето на дел од претходно потенцираните ризици за полоши економски остварувања кај нашите трговски партнери ги влоши перспективите и за домашната економска активност. Така, во 2012 година, се очекува стагнација на економската активност (1% раст во претходната проекција), по што би следело заздравување со поумерен интензитет. За 2013 година се оценува раст на БДП од 2,6% (3% во претходната проекција), предизвикан од растот на домашната побарувачка, и тоа во поголем дел од инвестициите, додека за нето-извозот се очекува дека ќе има негативен придонес. Се очекува дека позитивниот инвестициски циклус ќе продолжи и во 2014 година, што заедно со очекуваните подобри остварувања кај извозот и оценетото заживување на личната потрошувачка, би придонесло за зајакнување на економскиот раст и негово искачување до 3,4%. Сепак, динамиката на економскиот раст во голема мера ќе биде условена од темпото на економското закрепнување во глобални рамки и пред сè на економијата во евро-зоната, што и натаму е придружено со изразени надолни ризици.

Се очекува дека домашниот банкарски сектор и натаму ќе обезбедува солидна финансиска поддршка на економскиот раст, при оценет раст на кредитите од околу 7% во 2012 година и негово благо забрзување во следните две години. Сепак, неизвесниот глобален амбиент и сè уште конзервативните деловни стратегии на европските банкарски групации, коишто со свои членки се присутни и на домашниот пазар, може да се одразат врз кредитната политика на домашниот банкарски сектор преку зголемена претпазливост и ориентираност кон високо бонитетни клиенти.

Во рамки на надворешниот сектор се задржаа оценките за дефицит во тековната сметка на билансот на плаќања од околу 3% од БДП во 2012 година. Од друга страна, влошените економски перспективи на глобално ниво придонесоа за надолна ревизија на капиталните приливи, за кои сепак се оценува дека ќе бидат доволни за целосно покривање на тековниот дефицит.

Општо земено, макроекономската слика упатува на задржување на негативниот производствен јаз, привремено засилување на стапката на инфлација, но без значајни преносни ефекти врз останатите цени во економијата и платнобилансна позиција, којашто обезбедува натамошно одржување на девизните резерви на адекватното ниво.

Економската активност во македонската економија продолжи да се намалува и во второто тримесечје, но со забавено темпо. Така, во услови на позитивно квартално поместување, реалниот годишен пад на БДП забави и се сведе на 0,9%, наспроти падот од 1,3% во претходното тримесечје.

Гледано од аспект на одделните дејности, ваквото забавување на падот во најголема мерка произлегува од подобрите остварувања во индустријата, градежништвото и земјоделството. И покрај тоа, индустриската и градежната активност и понатаму се во негативната зона на годишни промени, придонесувајќи за натамошно намалување на вкупната економска активност. Ваквите движења ги покажуваат ефектите од падот на странската побарувачка врз домашната економија, но воедно укажуваат и на недоволна домашна побарувачка.

Резиме на најважните краткорочни економски движења во 2012 година:

- Во октомвриските проекции на ММФ се **предвидува глобален раст** од 3,3% за 2012 година и 3,6% за 2013 година, што е умерена надолна ревизија од 0,2, односно 0,3 процентни поени во однос на јулските проекции.
- Во второто тримесечје на 2012 година, **брuto домашниот производ** забележа мал квартален раст од 0,2% (сезонски приспособен), по падот од 1,8% во првото тримесечје. На годишна основа, падот на домашното производство забележа умерено забавување (пад од 0,9%, наспроти падот од 1,3% во претходното тримесечје).
- На збирна основа, за периодот јануари-декември 2012 година, забележан е **пад на индустриското производство од -1,9%**. Според податоците на Државниот завод за статистика, индексот на индустриското производство во декември 2012 година, во однос на декември 2011 година, изнесува 92.0.
- Во второто тримесечје на 2012 година, **личната потрошувачка** по втор пат едно по друго забележа квартален раст (од 3,4%, сезонски приспособено). На годишна основа е остварен раст од 1% (0,2% во претходниот квартал), така што потрошувачката на домаќинствата бележи годишен раст шест последователни квартали.
- Во вториот квартал на 2012 година, **јавната потрошувачка** забележа квартален пад (од 1,8% сезонски приспособено), наспроти растот во претходните два квартали. Јавната потрошувачка забележа намалување и на годишна основа (од 3,9%), со што продолжи трендот на пад што започна на крајот на 2009 година.
- Во второто тримесечје на 2012 година, **брuto-инвестициите** остварија висок годишен раст од 32,1% и претставуваат основен фактор што придонесе за забавување на динамиката на пад на вкупниот БДП. Воедно, раст беше остварен и на квартална основа од 5,7% (сезонски приспособено). Засилената динамика на пад кај странската побарувачка за македонските извозни производи и на ветските цени на металите придонесоа за пад на активоста на извозниот сектор. Од друга страна, извозната побарувачка не го следеше тој тренд и оствари значителен годишен раст, условен пред сè од ефектот на високиот увоз на сировини од страна на еден поголем капацитет. Следствено, нето-извозот се врати на вообичаената патека на негативен придонес кон годишната промена на БДП. Во второто тримесечје на 2012 година, извозот на стоки и услуги забележаа пад на квартална основа
- **Бројот на вработените** лица веќе трет квартал по ред бележи раст на квартална основа, при што во ова тримесечје беше забележано и засилување на кварталната стапка на раст. Зголемената побарувачка на работна сила услови намалување на бројот на невработените лица, како и малку подинамично надолно поместување на стапката на невработеност на квартална основа. На годишна основа бројот на вработените бележи раст од 0,8%. Според податоците на Државниот завод за статистика, во III тримесечје од 2012 година активното население во Република Македонија изнесува 940 657 лица, од кои вработени се 652 498 или 69.4% а 288 159 лица или 30,6% се невработени. Стапката на активност во овој период е 56,3%, стапката на вработеност 39,1%, додека стапката на невработеност 30,6%.
- **Просечната месечна исплатена нето-плата** по вработен, за ноември 2012, изнесува 20.857 денари, а **просечната месечна исплатена бруто-плата** по вработен за ноември 2012 изнесува 30.595 денари. Во ноември 2012 година, 2,2% од вработените во Република Македонија не примиле плата.
- **Монетарната политика** на државата во 2012 година е насочена кон одржување на стабилен девизен курс и ценовна стабилност во економијата, сузбивање на ефектите од глобалната економска и финансиска криза и преземање економски и монетарни мерки за одржување на економијата.

* Извор на податоци: Народна банка на Република Македонија и Државен Завод за статистика на РМ

2. ПАЗАРНА ПОЛОЖБА И ОПКРУЖУВАЊЕ

Во 2012 година на пазарот на осигурување во Република Македонија активно работат 15 друштва за осигурување, од кои 11 друштва вршат работи на неживотно осигурување, а 4 осигурување на живот. Во текот на третиот квартал од 2012 година зголемен е бројот на осигурително брокерски друштва за 1 ново друштво (НОВ ОСИГУРИТЕЛЕН БРОКЕР АД Скопје) на вкупен број од 20 друштва, додека пак бројот на друштвата за застапување се зголеми за 1 ново друштво (РЕА ИНШУРЕНС АД Скопје) на вкупен број од 9. Исто така, во текот на третиот квартал една банка (Охридска банка АД Охрид) се стекна со согласност за вршење на работи за застапување во осигурувањето.

Согласно податоците добиени од страна на друштвата за осигурување при редовното известување на Агенцијата за супервизија на осигурување (АСО) согласно членот 104 од Законот за супервизија на осигурување- пречистен текст ("Службен весник на Р. Македонија" бр. 30/2012), во третиот квартал од 2012 година е остварена бруто полисирана премија во вкупен износ од 5,3 милијарди денари, што претставува пораст од 2,6% во однос на БПП остварена во 3Q 2011 година (3Q 2011: 5,2 милијарди денари).

Позитивниот тренд е присутен во двата сегменти на осигурувањето, со тоа што во делот за неживотно осигурување е остварена БПП во износ од 4,93 милијарди денари (3Q 2011: 4,86 милијарди денари), или истата изнесува 93,1% пд вкупната БПП на осигурителниот сектор, што претставува пораст од 1,4% во однос на истиот период од минатата година.

Во делот за осигурување на живот, што претставува 7% од вкупната БПП на осигурителниот сектор, е остварена БПП во износ од 370 милиони денари (3Q 2011: 307 милиони денари), што претставува пораст од 20,6%.

Активно оствареното реосигурување во Р. Македонија во 3Q 2012 година изнесува 4,98 милиони денари (3Q 2012: 2,19 милиони денари).

Спрема релевантните податоци Сава осигурување ќе биде треторангирана осигурителна компанија во Р. Македонија. Во 2012 година се предвидува учеството на САВА осигурување на пазарот на неживотно осигурување во Р.Македонија да изнесува околу 12%.

БРУТО ПОЛИСИРАНА ПРЕМИЈА ПАЗАР НА ОСИГУРУВАЊЕ НА РМ ЗАКЛУЧНО СО ТРЕТИОТ КВАРТАЛ 2012 ГОДИНА
Во 000 мкд

Осигурителни компании	Бруто полисирана премија	Пазарно учество	Бруто ликвидирани штети	Пазарно учество	Штетен резултат (штети /премија)
Триглав	889.408	18,0%	609.931	28,4%	68,6%
Еуролинк	624.901	12,7%	210.252	9,8%	33,6%
Кјуби	554.580	11,3%	216.115	10,1%	39,0%
Сава	550.597	11,2%	302.843	14,1%	55,0%
Винер	517.141	10,5%	211.898	9,9%	41,0%
Осигурителна полиса	432.526	8,8%	154.492	7,2%	35,7%
Уника	372.336	7,6%	133.807	6,2%	35,9%
Евроинс	359.619	7,3%	136.654	6,4%	38,0%
Албсиг	246.878	5,0%	71.854	3,4%	29,1%
Кроација	240.478	4,9%	49.267	2,3%	20,5%
Инсиг	140.544	2,9%	47.412	2,2%	33,7%
Неживотно осигурување	4.929.008	93,0%	2.144.525	97,2%	43,5%
Кроација	161.524	43,7%	16.304	26,4%	10,1%
Граве	170.645	46,2%	14.575	23,6%	8,5%
Кјуби	6.370	1,7%	30.693	49,8%	481,8%
Винер	6.173	1,7%	0	0,0%	0,0%
Уника	24.853	6,7%	110	0,2%	0,4%
Животно осигурување	369.565	7,0%	61.682	2,8%	16,7%
Вкупно премија	5.298.573	100,0%	2.206.207	100,0%	41,6%

*Извор на податоци: Агенција за супервизија на осигурување на Р.Македонија

Нема промена кај осигурителната структура во Македонија, каде и натаму доминира задолжителното осигурување на возила до 47,0% во првите девет месеци во 2012 година, слично како и во првото тромесечје од 2011 година, кога беше 47,3%. Осигурувањето на имот е присутно во овој временски период со 20,9%, забележувајќи благ пораст во однос на првите девет месеци од 2011 година, кога беше 19,5%. Таканареченото „каска“ осигурување е присутно со 10,4% во првите девет месеци од 2012 година и бележи мало опаѓање во споредба со првите девет месеци од 2011 година, кога беше 11,3%. Претпоставка е дека порастот на животното осигурување е како последица на постепено зголемување на свеста на консуматорите за овој вид на осигурување. Економските експерти сметаат дека во сегашните услови на економска криза во земјата доминираат се уште задолжителните осигурувања, како оние за возила и населението поради навиката, но и поради недостигот на пари, потешко се определува за животно осигурување. Што се однесува до барањата за обесштетување во периодот јануари–септември 2012, поголемиот дел се однесува на осигурувањата на возила со 1,4 милијарди денари или 62 отсто од вкупниот износ од 2,2 милијарди денари. Во делот на неживотно осигурување, лидер останува „Триглав“ со 18 отсто од пазарот, на второто место е „Еуролинк“ со 12,7%, па „Кјуби“ со 11,3%, „Сава“ со 11,2%, „Винер“ со 10,5%. Кај осигурувањето на живот доминира „Граве“ со 46,3% и „Кроација Осигурување“ со 43,8%.

III. ДЕЛОВНИ ЦЕЛИ НА РАБОТЕЊЕТО

1. РАЗВОЈНИ ЦЕЛИ ВО 2012 И ПОДОЛГОРОЧНО

Во 2012 година активно се работеше на воведување современи методи и организација на работење и на подобрување на квалитетот на осигурувањето. Исто така, динамично се развиваше процесот на воспоставување на сигурни и доверливи односи со клиентите. Проектот за непосредно и систематично поврзување со осигурениците и задоволување на нивните интереси, односно обликување на процесот на работење спрема потребите и интересите на клиентите, успешно се остварува.

Развојот на продажните места, во што ги вклучуваме регионалните канцеларии, осигурителните застапници и агенти, исто така преставува значаен проект на Друштвото, кој е отпочнат и дава добри резултати. До крајот на 2012 година се отворени и опремени 34 канцеларии надвор од седиштето на Друштвото.

Традицијата и високиот рејтинг, заедно со кадровската екипираност, се основа за натамошен успешен развој на САВА осигурување.

Долгорочни развојни цели на Друштвото:

- Постојан развој и раст на Друштвото како афирмирана осигурителна компанија, која е силно етаблирана на македонскиот пазар;
- Заштита на интересите на акционерите, осигурениците и на вработените одржување и зголемување на стабилноста и финансиската моќ;
- Поефикасно и подинамично работење и целосна ориентираност кон корисниците и пазарот;
- Зголемување на квалитетот и на финансиската сила на Друштвото;
- Зголемување на довербата и рејтингот на Друштвото и подобрување на перформансите на Друштвото;
- Поголема дисперзија на осигурителното портфолио и поголемо учество на мали и средни компании и граѓаните во портфолиото на Друштвото;
- Воспоставување на темелните процеси во новиот информациски систем;
- Унапредување на работењето и развивање модел на корпоративно управување.

2. ИСПОЛНУВАЊЕ НА ДЕЛОВНИТЕ ЦЕЛИ

Со оглед на тешкиот период на рефлексција од кризата која ја зафати глобалната економија, годината што измина беше прилично тешка и утврдената стратегија на Друштвото во однос на реализација на премијата за 2012 година е надвор од планираните вредности за околу 14,4%, но во однос на ликвидацијата на штетите планот е подфрлен за 25%.

Се правеа големи напори и главните активности беа насочени кон остварување на следните принципи во осигурителното работење:

1. Квалитетни услуги кои ќе ги задоволат потребите на осигурениците;
2. Постојана ликвидност во работењето;
3. Зачување на постоечкиот обем на работа и зголемување на осигурителното портфолио со придобивање на нови осигуреници;
4. Афирмирање на работењето, обезбедување поповолни услови на осигурување и поповолна коњуктура, работа според пазарните услови и постоечката конкуренција;
5. Максимална сигурност во исплатата на штетите на осигурениците и нивна што пореална проценка, за да се заштитат и задоволат интересите на осигурениците;
6. Зголемување на ангажираноста, професионалноста и лојалноста на вработените во вршењето на осигурителните услуги;
7. Прилагодување на условите и тарифите во согласност со техничкиот резултат;
8. Развивање и јакнење на информациското работење;
9. Проширување на осигурителниот пазар;
10. Одржување на финансиската стабилност и обезбедување на профит за акционерите и за Друштвото.

IV. АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО ВО 2012

1. НЕЖИВОТНО ОСИГУРУВАЊЕ - ИМОТ

Осигурителното портфолио на Друштвото е доста стабилно профилирано и дисперзирано по сите видови на осигурување. Имотното осигурување (од пожар и останат имот) учествуваат со 30,1% во вкупното осигурување, осигурувањето од одговорност на моторни возила со 44,1%, каско осигурувањето со 13%, незгодата со 5,1% и осигурувањето на туристичка помош учествува со 2,8% во вкупното портфолио на Друштвото. Структурата на премијата спрема продажни канали покажува дека 64,3% од вкупната премија е остварена од вработените, а 35,7% од надворешната продажна мрежа, што во однос на минатата година покажува тренд на зголемување на продажбата преку сопствени канали на продажба.

1.1. Осигурување

Во периодот од 01.01. до 31.12.2012 година САВА осигурување склучи 156.429 полиси, што преставува зголемување на бројот на полиси за 13.708 во однос на претходната година. Зголемувањето на бројот на полиси се должи пред се на зголемување на бројот на продадени полиси кај незадолжителните осигурувања и тоа кај имотните осигурувања зголемување за 3.273 полиси и кај осигурувањето на туристичка помош за 8.855. Кај класата на осигурување од автомобилска одговорност е забележан пад од 2.020 полиси а кај каско осигурувањето бројот на продадени полиси е помал за 362 полиси. Ова намалување на бројот на продадени полиси за моторни возила се должи на превземените мерки во текот на 2012 за подобрување на наплатата на премија и подобрување на резултатот кај ови две класи.

Видови на осигурување	Број на полиси 01.01- 31.12.2011		Број на полиси 01.01- 31.12.2012		Индекс 2012/11
		%		%	
Осигурување од незгода	22.883	16,0%	26.641	17,0%	116,4%
Здравствено осигурување	38	0,0%	55	0,0%	144,7%
Осигурув. на патнички возила(каска)	6.286	4,4%	5.924	3,8%	94,2%
Осигурување на пловни објекти (каска)	6	0,0%	0	0,0%	0,0%
Осигурување на стока превоз (карго)	158	0,1%	203	0,1%	128,5%
Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	4.111	2,9%	4.973	3,2%	121,0%
Останати осигурувања на имот	3.431	2,4%	5.842	3,7%	170,3%
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	58.626	41,1%	56.606	36,2%	96,6%
Авио одговорност	0	0,0%	70	0,0%	-
Осигурув. од одговорност пловни објекти	75	0,1%	65	0,0%	86,7%
Општо осигурување од одговорност	81	0,1%	173	0,1%	213,6%
Гаранциско осигурување	18	0,0%	3	0,0%	16,7%
Финансиски штети	5	0,0%	16	0,0%	320,0%
Осигурување на туристичка помош	47.003	32,9%	55.858	35,7%	118,8%
ВКУПНО	142.721	100,0%	156.429	100,0%	109,6%

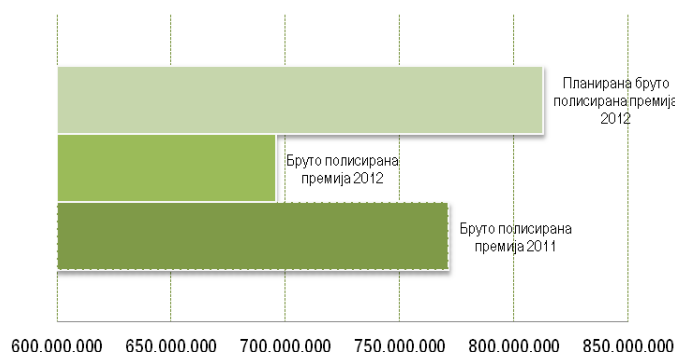
1.2. Полисирана премија

Во 2012 година САВА Осигурување полисира премија во износ од 695,9 милиони денари (или 11,4 милиони евра), со тоа годишниот план е подфрлен со 14,4%, а споредено со претходната година имаме намалување на премијата за 9,8%. Падот на премијата е резултат пред се на намалување на премијата во делот на имотните осигурувања, незгода, автомобилска одговорност и каско осигурување. Во делот на осигурување од Незгода недостасува премијата од ЕЛЕМ АД, Во делот на имотните осигурувања и незгода намалувањето на премијата се должи на тоа што ЕЛЕМ АД е само делумно осигуреник на САВА Осигурување. Поголемиот дел од премијата за АД ЕЛЕМ е полисирана кај конкуренцијата. Во делот на осигурувањето на моторни возила намалувањето се должи на превземените мерки за подобрување на наплатата на премија и подобрување на резултатот кај овие класи како и исклучително намалената продажба на нови моторни возила.

Во мкд

Видови на осигурување	Бруто полисирана премија 2011	%	Бруто полисирана премија 2012	%	Планирана бруто полисирана премија 2012	%	12/11	2012/План 2012
Осигурување од незгода	46.059.249	6,0%	35.795.829	5,1%	36.472.866	4,5%	77,7%	98,1%
Здравствено осигурување	2.229.140	0,3%	1.644.084	0,2%	3.157.214	0,4%	73,8%	52,1%
Осигурув. на патнички возила(каска)	97.848.928	12,7%	90.728.294	13,0%	112.865.870	13,9%	92,7%	80,4%
Осигурување на пловни објекти (каска)	100.629	0,0%	0,0%	0,0%		0,0%	0,0%	
Осигурување на стока превоз (карго)	2.161.210	0,3%	4.824.393	0,7%	4.928.034	0,6%	223,2%	97,9%
Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	45.473.908	5,9%	102.992.348	14,8%	48.073.090	5,9%	226,5%	214,2%
Останати осигурувања на имот	230.191.472	29,8%	106.567.868	15,3%	196.246.718	24,1%	46,3%	54,3%
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	323.061.076	41,9%	307.027.770	44,1%	388.353.279	47,8%	95,0%	79,1%
Авио одговорност		0,0%	7.473.435	1,1%		0,0%		
Осигурув. од одговорност пловни објекти	400.622	0,1%	321.360	0,0%		0,0%	80,2%	
Општо осигурување од одговорност	7.377.468	1,0%	15.399.850	2,2%	6.856.150	0,8%	208,7%	224,6%
Гаранциско осигурување	69.425	0,0%	11.994	0,0%		0,0%	17,3%	
Финансиски штети	123.110	0,0%	3.651.451	0,5%		0,0%	2966,0%	
Правни трошоци	4.059	0,0%	0,0%	0,0%		0,0%		
Осигурување на туристичка помош	16.626.199	2,2%	19.499.014	2,8%	16.177.479	2,0%	117,3%	120,5%
ВКУПНО	771.726.495	100,0%	695.937.690	100,0%	813.130.700	100,0%	90,2%	85,6%

Бруто полисирана премија 2012 година

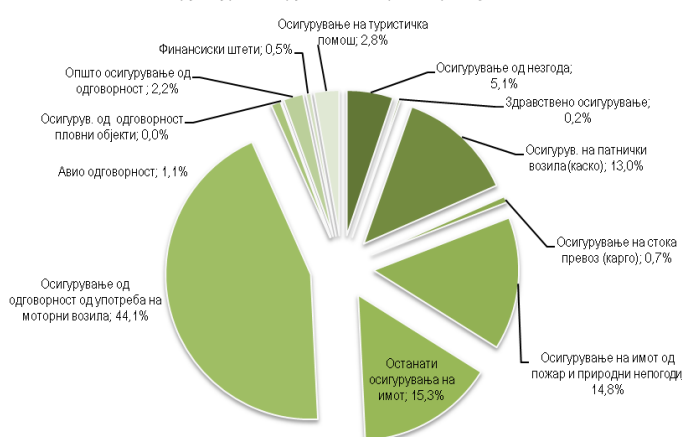

1.3. Структура на премија

Во 2012 година остваривме квалитетно портфолио, добра дисперзија на осигурувањата и прилагодување на условите и тарифите спрема техничкиот резултат на Друштвото, конкуренцијата, специфичностите и коњуктурата на домашниот пазар.

Остварената премија на Друштвото, по вработен, во 2012 година изнесува 5,6 милиони денари (91,3 илјади евра) и истата се намалува за 12,7% во однос на минатата година. Премијата по вработен во 2012 година е намалена поради падот на премијата и зголемениот број на вработени во 2012 година.

Структура на бруто полисирана премија 2012

1.4. Коментари по видови на осигурувања

• 01 Осигурување од незгода

Во 2012 година остварена е премија помала во однос на 2011 за 22,3%. Кај бројот на полиси е остварено зголемување на бројот на продадени полиси за 16,4%. Зголемувањето на бројот на продадени полиси се должи на продажбата на полиси кај кои незгодата се нуди како дополнително покритие, додека намалувањето на премијата се должи на необновувањето на договорот за осигурување со АД ЕЛЕМ.

Во 2013 година цели ќе бидат:

- зголемување на премијата за осигурување кај мали и средни ризици како и форсирање на продажба на полиси незгода заедно со полиси од останати класи;
- остварување на квалитетна премија, односно ќе се продолжи со превземање мерки за добивање на квалитетни осигуреници, што и ќе остане приоритет и во 2013 година.

• 03 Осигурување на патнички возила - каско

Кај каско осигурувањето во 2012 година, споредено со остварувањето во 2011 година е забележано намалување на бројот на продадени полиси за 5,7% и намалување на премијата за 7,3%. Причини за намалувањето и на бројот на продадени полиси и на полисираната премија се мерките за консолидирање на резултатите на класата каско осигурување. Дополнително негативно влијание на продажбата на полиси кај оваа класа имаше и катастрофално лошата продажба на нови моторни возила која во однос на најдобрите години (2008) изнесува двај 25%.

• 07 Карго осигурување

Кај овој вид на осигурување, имаме зголемување на бројот на продадени полиси за 28,5%, додека премијата е зголемена за 123,2%. Зголемувањето и на бројот на продадени полиси и на полисираната премија се должи на поагресивна продажба и подобреното евидентирање на истите во однос на 2011 година.

• 08/09 Осигурување од пожар и природни опасности и останати имотни осигурувања

Кај осигурувањата од пожар и останати имотни осигурувања остварен е пораст на склучените договори/полиси и тоа за 20,9 % кај класата 08 и 70,3% кај класата 09. Премијата за осигурување е намалена (збирно кај двете класи) за 25% поради неполисирањето на делот од премијата кај ЕЛЕМ кој беше полисиран во 2011 година – околу 70 милиони денари и Пивара – 6 милиони денари,

Како заклучок кај овие две класи на осигурување може да се каже дека иако бројот на продадени полиси односно склучени договори константно расте со двоцифрена стапка на пораст не може таа премија да ја субституира премија од големите клиенти во случајов премијата кај АД ЕЛЕМ. Бидејќи не може да се очекува драстично зголемување на премијата која доаѓа од големи клиенти во 2013 главен акцент треба да се стави на малите и средните ризици и зголемување на бројот на склучени договори, односно продолжување со трендот на двоцифрен пораст на бројот на склучени договори/полиси.

• 10 Осигурување од одговорност на моторни возила

Во 2012 се продадени 4,5% помалку полиси во однос на 2011 година а износот на полисирана премија е намален за 5% што значи дека трендот на голем пад од претходната година е веќе стабилизан. Влијание на ваквите показатели

имаат големите брокерски друштва кои продаваат полиси за автоодговорност како и износите на провизија кои во 2012 кај поедини друштва го надминаа прагот од 25%.

- **13 Осигурување од општа одговорност**

Кај овој продукт во 2012 година се појави раздвижување на пазарот пред се поради законските одредби според кои осигурувањето од одговорност станува задолжително за се повеќе професии и занимања. Во 2012 година бројот на продадени полиси дуплиран а исто така и полисираната премија. Овие показатели се резултат на зголемена побарувачка и продажба на полисите од оваа класа како и на склучување на еден голем договор со Макпетрол на база на фронтинг. Овој податок за трендовите помеѓу бројот на продадени полиси и износот на полисирана премија укажува на фактот дека и кај оваа класа на осигурување конкуренцијата станува жестока.

- **18 Туристичка помош (патничко осигурување)**

Во 2012 година е остварено зголемување на бројот на продадени полиси за 35,7%, а премијата за осигурување се бележи пораст од 17,3 %. Причина за ваквата состојба е што продолжува трендот на намалување на премиите на пазарот што доведува до ситуација да клиентите купуваат повеќе полиси во текот на годината за пократки периоди на покривање, што како опција е поевтина за клиентите од тоа да купуваат годишни полиси за осигурување. Она што треба да се нагласи кај оваа класа и ќе има директно влијание на продажбата во 2013 година е дека продажбата на полиси преку МК Осигурување е прекината при крајот на 2012 и истото негативно ќе се одрази во 2013. Во меѓувреме се превземаат мерки за субституција на оваа продажба.

2. ШТЕТИ

2.1. Број и износ на ликвидирани штети

Во 2012 година ликвидирани се 5.262 штети и остварен е тренд на намалување на бројот на ликвидирани штети за 4,8% или за 913 штети.

Во извештајниот период ликвидирани се штети во износ од 398,7 милиони денари, што е за 13,6% помалку споредено со истиот период претходната година.

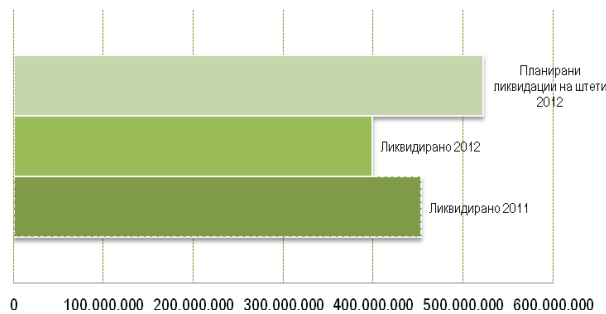
Во текот на 2012, најголемо намалување на бројот на штетите е во класата 10 (автомобилска одговорност) како во вонсудска така и во судска постапка. Во однос на 2011 година вкупно судски предмети се 166, а во 2012 година вкупно судски предмети се 105.

Во однос на регресните постапки, во 2012 година од вкупно 250 регреса, почната е постапка за наплата на 244 регреси (билансни регреси).

Видови на осигурување	Број на штети	%	Број на штети	%	Индекс 2012/11
	01.01-31.12.2011		01.01-31.12.2012		
Осигурување од незгода	722	11,7%	629	11,9%	87,1%
Здравствено осигурување	41	0,7%	29	0,6%	70,7%
Осигурув. на патнички возила(каска)	1.411	22,8%	1.156	22,0%	81,9%
Осигурување на пловни објекти (каска)	2	0,0%	0	0,0%	0,0%
Осигурување на стока превоз (карго)	0	0,0%	1	0,0%	
Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	79	1,3%	57	1,1%	72,2%
Останати осигурувања на имот	636	10,3%	514	9,8%	80,8%
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	3.046	49,3%	2.525	48,0%	82,9%
Општо осигурување од одговорност	14	0,2%	28	0,5%	200,0%
Финансиски штети		0,0%	4	0,1%	
Осигурување на туристичка помош	227	3,7%	322	6,1%	141,9%
ВКУПНО	6.178	100,0%	5.265	100,0%	85,2%

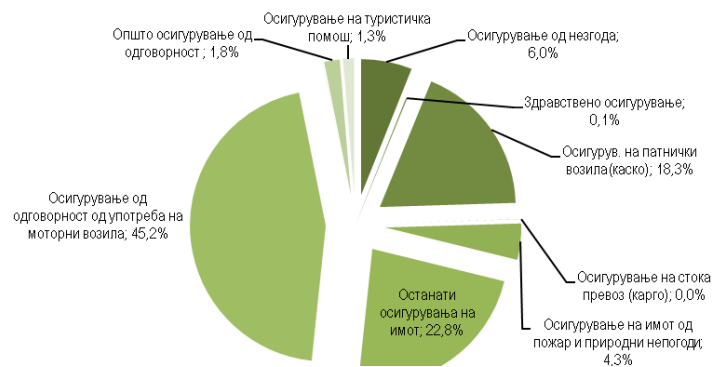
Видови на осигурување	2011		2012		Планирани ликвидации на штети 2012		Во мкд	
	Ликвидирано	%	Ликвидирано	%		%	12/11	2012/План 2012
Осигурување од негода	32.017.125	7,1%	24.108.597	6,0%	25.374.400	4,9%	75,3%	95,0%
Здравствено осигурување	760.000	0,2%	547.733	0,1%	1.207.500	0,2%	72,1%	45,4%
Осигурув. на патнички возила(каска)	75.520.009	16,7%	73.041.636	18,3%	82.076.800	15,7%	96,7%	89,0%
Осигурување на пловни објекти (каска)	1.273.522	0,3%		0,0%		0,0%	0,0%	
Осигурување на стока превоз (карго)	0	0,0%	56.992	0,0%	947.200	0,2%		6,0%
Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	20.476.118	4,5%	17.191.098	4,3%	18.227.800	3,5%	84,0%	94,3%
Останати осигурувања на имот	95.240.052	21,0%	91.039.857	22,8%	119.334.100	22,9%	95,6%	76,3%
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	219.126.987	48,4%	180.087.043	45,2%	227.081.500	43,5%	82,2%	79,3%
Општо осигурување од одговорност	3.541.006	0,8%	7.365.359	1,8%	42.992.800	8,2%	208,0%	17,1%
Финансиски штети		0,0%	12.321	0,0%		0,0%		
Осигурување на туристичка помош	4.720.175	1,0%	5.242.768	1,3%	4.507.500	0,9%	111,1%	116,3%
	452.674.994	100,0%	398.693.404	100,0%	521.749.600	100,0%	88,1%	76,4%

Ликвидиран износ на штети 2012 година

2.2 Структура на штети

Структура на ликвидирани штети 2012

2.3. Коментар на штети по видови на осигурување

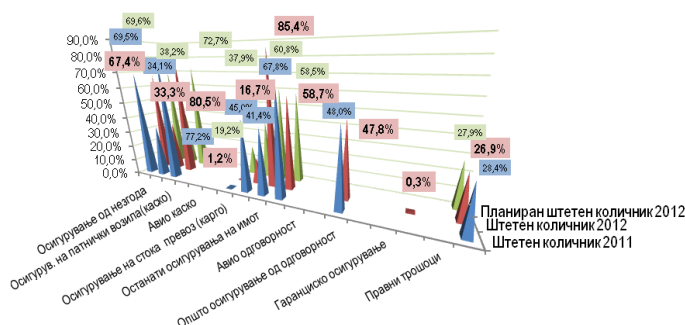
- **Класа на осигурување 01-Незгода:** во последниве три години има тенденција на намалување на бројот и износот на ликвидирани штети од причина што веќе години наназад се чистат штетните канали.
- **Класа 02-Дополнително здравствено осигурување:** Во 2012 има стабилизација на бројот и износот на ликвидирани штети и истиот во однос на 2011 е во благ пад.
- **Класа 03-Патнички возила Каско:** во текот на 2011 година се превземаа мерки за чистење од штетните канали: лизинг компании, таски компанија, па така во 2012 година има стабилизација на бројот и износот на ликвидирани штети.
- **Класа 08 и 09-Пожар и Останати имотни осигурувања:** ликвидираниите штети се под планираните :
 -Во **класа 08** ликвидираниите штети се помали во однос на 2011 со тоа што има ликвидирани три поголеми штети и тоа: една на ЕЛЕМ во износ од 900.000 денари и две штети на ЕВН со вкупен износ од 13 милиони денари;
 -Во **класа 09** бруто ликвидираниите штети се под планираните и покрај тоа што имаше поголеми ликвидации и тоа: штетата МЕПСО 1 и три поголеми штети на ЕЛЕМ-Енергетика.
- **Класа 10-Автоодговорност:** во оваа класа имаме најголемо намалување на бројот на штети, а во исто време намалување и на износот на ликвидираниите штети.
- **Класа 13-Општа одговорност:** има зголемување на ликвидираниот износ од причина што сите штети се на ЕВН Македонија, но со напомена дека голем дел се 100% реосигурани.
- **Класа 18 – Патничко осигурување,** ликвидираниите штети ги надминуваат планираните штети со напомена дека имаше и голем раст на премијата.

3. ШТЕТИ/ ПРЕМИЈА (Loss Ratio)

Вкупното учеството на бруто ликвидираниите штети во бруто полисираната премија изнесува 57,3%, и истото е намалено во споредба со претходната година за 1,4 п.п.. Анализирани по видови најголемо намалување бележиме кај учеството во АО (9,2 п.п.), а зголемување кај Пожар и имот (9,8 п.п.).

Видови на осигурување	Штетен количник 2011	Штетен количник 2012	Планиран штетен количник 2012	2012-2011	2012-План 2012
Осигурување од незгода	69,5%	67,4%	69,6%	-2,1%	-2,2%
Здравствено осигурување	34,1%	33,3%	38,2%	-0,8%	-4,9%
Осигурув. на патнички возила(каска)	77,2%	80,5%	72,7%	3,3%	7,8%
Осигурување на стока превоз (карго)	0,0%	1,2%	19,2%	1,2%	-18,0%
Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	45,0%	16,7%	37,9%	-28,3%	-21,2%
Останати осигурувања на имот	41,4%	85,4%	60,8%	44,0%	24,6%
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	67,8%	58,7%	58,5%	-9,1%	0,2%
Општо осигурување од одговорност	48,0%	47,8%		-0,2%	47,8%
Финансиски штети		0,3%		0,3%	0,3%
Осигурување на туристичка помош	28,4%	26,9%	27,9%	-1,5%	-1,0%
ВКУПНО	58,7%	57,3%	64,2%	-1,4%	-6,9%

Штетен количник 2012

*Поради подобар приказ на графиконот исклучен е податокот за штетен резултат на класа 06-Осигурување на пловни објекти (каска) – 1265,6%

4. РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

На крајот на извештајниот период (31 Декември 2012), резервирани се 1.999 штети или за 19% помалку отколку во истиот период претходната година. Подинамичен раст на бројот на резервираниите штети бележиме кај Општо осигурување од одговорност и Осигурување од незгода.

Износот на резервираниите штети се намалени за 4,6% во споредба со 2011 година, а во однос на годишниот план се зголемени за 7%. Од бруто износот на резервираниите штети 72,2% се пријавени штети, а 27,8% се непријавени штети (пресметани спрема Законската регулатива и спрема Правилникот на Друштвото).

4.1. Број на резервирани штети

Видови на осигурување	Број на штети во резервации на штети 31.12.2011	%	Број на штети во резервации на штети 31.12.2012	%	Индекс 2012/11
Осигурување од незгода	97	4,4%	197	9,9%	203,1%
Осигурув. на патнички возила(каска)	417	6,7%	323	16,2%	77,5%
Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	43	0,7%	36	1,8%	83,7%
Останати осигурувања на имот	275	4,5%	255	12,8%	92,7%
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	1.290	20,9%	1.077	53,9%	83,5%
Општо осигурување од одговорност	27	0,4%	70	3,5%	259,3%
Финансиски штети		0,0%	5	0,3%	
Осигурување на туристичка помош	48	0,8%	36	1,8%	75,0%
ВКУПНО	2.197	35,6%	1.999	100,0%	91,0%

4.2. Резервирани штети

Во мкд

Видови на осигурување	Резервиран износ на 31.12.2011	%	Резервиран износ на 31.12.2012	%	Планиран резервиран износ на 31.12.2012	%	Индекс 12/11	Индекс 2012/План 2012
Осигурување од незгода	4.975.600	1,3%	5.482.066	1,5%	7.108.300	2,1%	110,18%	77,12%
Здравствено осигурување	0	0,0%	0	0,0%	495.000	0,1%		
Осигурув. на патнички возила(каска)	35.506.251	9,2%	22.269.717	6,1%	37.038.100	10,8%	62,72%	60,13%
Осигурување на стока превоз (карго)		0,0%	0	0,0%	477.700	0,1%		
Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	5.077.500	1,3%	16.552.255	4,5%	4.983.700	1,5%	325,99%	332,13%
Останати осигурувања на имот	130.939.265	34,1%	46.493.166	12,7%	70.208.300	20,5%	35,51%	66,22%
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	147.554.703	38,4%	142.243.435	38,9%	193.369.400	56,6%	96,40%	73,56%
Општо осигурување од одговорност	59.337.000	15,5%	132.186.000	36,1%	26.713.600	7,8%	222,77%	494,83%
Финансиски штети		0,0%	111.200	0,0%		0,0%		
Осигурување на туристичка помош	512.520	0,1%	676.000	0,2%	1.414.900	0,4%	131,90%	47,78%
ВКУПНО	383.902.839	100,00%	366.013.839	100,00%	341.809.000	100,00%	95,34%	107,08%

Во однос на планот и резервираниите штети со 31.12.2012 година, најголемо отстапување има во следните класи на осигурување:

Осигурување на незгода - резервираниот износ е под планот и покрај тоа што бројот на резервирани штети е поголем од предходната година и тоа значително. Тоа се должи на примента на АСП која во однос на отварањето на штети на незгода го прави на принцип: еден ризик-една штета.

Осигурување на имот од пожар и природни непогоди - резервираниот износ е над планот, а главна причина се две штети на ЕЛЕМ во вкупен износ од 2 милиони денари, една на ЕВН во износ од 8,5 милиони денари и една штета на Југохром во резервиран износ од 3 милиони денари.

Осигурување од општа одговорност - сите штети се на клиентот ЕВН Македонија од која најголемата е со резервиран износ од 32, 5 милиони денари како и фактот што во текот на месец јули и август 2012 година имаше пријава на 30 штети кои беа настанти во 2006 или 2007 година.

4.3. Структура на резервиран износ за штети

5. РЕОСИГУРУВАЊЕ

САВА осигурување, обезбедува адекватно и оптимално реосигурување, односно ги трансферира вишоците на ризици во реосигурување со цел унапредување на капацитетите и управувањето со ризиците од осигурувањето кои сме ги прифатиле од осигурениците. Со склучените договори за реосигурување во 2012 година покриени се ризиците на Друштвото над максималното покритие, по основ на настанати и можни штети во идниот период. Со тоа истовремено се заштитуваат и гарантираат правата на осигурениците (за надомест на штетите) и се заштитува акционерскиот капитал.

Со цел да се обезбеди оптимално, односно сигурно реосигурување и заштита на портфолиото на Друштвото, САВА осигурување во 2012 година ризикот го пласира преку неколку видови на реосигурување: пропорционални и непропорционални договори, како и со факултативни реосигурувања.

Во 2012 година 18,9% од бруто премијата на Друштвото предадена е во реосигурување. Цедираната премија во реосигурување се намалува во споредба со претходната година за 24,7%. Ова опаѓање на цедираната премија главно произлегува од намалувањето на бруто премијата кај осигурениците од имотното осигурување.

Учеството на реосигурувачот во вкупните штети во 2012 изнесува 7,9%. Во извештајниот период намален е износот на цедираните штети за 11,6%, поради намалените бруто штети во имотното осигурување и поради исклучувањето на Рудниците и Термоцентралите на ЕЛЕМ од Surplus договорот.

Резервираните штети во реосигурувањето изнесуваат 40,4% од бруто резервациите на Друштвото и се зголемени за 60,2% во споредба со претходната година. Зголемувањето главно е поради зголемените бруто резервираните штети, судските штети и камати од осигурувањето за општа одговорност на ЕВН. Резервираните штети на ЕВН, остваруваат учество од 81,6% во вкупните резервираните штети од реосигурувањето.

Во споредба со Планот за 2012 премијата се зголемува за 0,5%, а ликвидираниите и резервираните штети **заедно** покажуваат зголемување од 43,9%. Отстапувањето од планот, главно се јавува кај општото осигурување од одговорност (ЕВН), поради високите судски штети и камати.

Во мкд

ВИД НА РЕОСИГУРУВАЊЕ (СООСИГУРУВАЊЕ)	Осигурување од последници на незгода	Осигурување на воздухоплови (каска)	Осигурување на стока превоз (карго)	Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	Останати осигурувања на имот	Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	Општо осигурување од одговорност	Осигурување од финансиски загуби	ВКУПНО
Премии предадени во реосигурување 2011		274.507	524.632	50.935.525	106.799.268	13.611.057	2.852.601	39.491	175.037.081
Премии предадени во реосигурување 2012	207.947	1.753.598	3.055.454	58.273.835	43.818.213	14.496.729	8.051.113	2.183.141	131.840.030
План на премии предадени во реосигурување 2012	274.500	0	535.100	49.413.900	63.677.500	14.359.100	2.975.600		131.235.700
ИНДЕКС 2012/2011		638,8%	582,4%	114,4%	41,0%	106,5%	282,2%	5528,2%	75,3%
ИНДЕКС на исполнување на планот	75,8%		571,0%	117,9%	68,8%	101,0%	270,6%		100,5%
Преносни премии предадени во реосигурување 2011		94.174	124.918	4.127.782	15.217.148		7.815	108	19.571.945
Преносни премии предадени во реосигурување 2012	80.445	1.047.761	761.771	5.541.666	9.914.334		2.626.114	517.581	20.489.672
План на преносни премии предадени во реосигурување 2012		94.200	127.400	6.371.200	10.415.500		69.000		17.077.300
ИНДЕКС 2012/2011		1112,6%	609,8%	134,3%	65,2%	!	33603,5%	479241,4%	104,7%
ИНДЕКС на исполнување на планот		1112,3%	597,9%	87,0%	95,2%		3806,0%	750,1%	120,0%
Удел на реосигурани во ликвидирани штети 2011				3.983.489	27.769.054		3.338.542		35.091.085
Удел на реосигурани во ликвидирани штети 2012				3.234.719	22.366.056		5.432.554		31.033.329
План на реосигурани во ликвидирани штети 2012				2.204.700	42.009.100		38.644.400		82.858.200
ИНДЕКС 2012/2011				81,2%	80,5%		162,7%		88,4%
ИНДЕКС на исполнување на планот				146,7%	53,2%		14,1%		37,5%
Удел на реосигурани во резервирани штети 2011				2.757.423	34.580.676		54.946.500		92.284.599
Удел на реосигурани во резервирани штети 2012				10.362.572	16.847.267		120.624.000		147.833.839
План на реосигурани во резервирани штети 2012				2.478.526	18.289.000		20.699.500		41.467.026
ИНДЕКС 2012/2011				375,8%	48,7%		219,5%		160,2%
ИНДЕКС на исполнување на планот				418,1%	92,1%		582,7%		356,5%
ИБНР во реосигурување 2011				137.871	1.449.038		4.120.988		5.707.897
ИБНР во реосигурување 2012				414.503	673.891		18.093.600		19.181.994
План ИБНР во реосигурување 2012				156.147	1.152.207		2.227.266		3.535.620
ИНДЕКС 2012/2011				300,6%	46,5%		439,1%		336,1%
ИНДЕКС на исполнување на планот				265,5%	58,5%		812,4%		542,5%

6. НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗУЛТАТ

Нето техничкиот резултат го покажува правиот резултат на Друштвото и се пресметува кога нето штетите (брuto штети намалени за штетите во реосигурување и додадена разликата на резервираниите штети на крајот и на почетокот на периодот) се стават во однос со нето премијата (брuto премија намалена за премии во реосигурување додадена разликата на преносната премија на почетокот и на крајот на периодот).

Во 2012 година остварен е позитивен нето технички резултат од 196,4 милиони денари што во апсолутен износ престапува пад од 16,4%, во споредба со претходната година.

Искажано преку процентуално учество, нето штетите учествуваат во нето премијата со 65,2%, што е за 2,45 п.п. помало учество во споредба со истиот период од претходната година, а споредбено со планираниот нето технички резултат е помал за 2,34 п.п..

ВИД НА ОСИГУРУВАЊЕ	НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗУЛТАТ 2011 (нето штети/нето премија)	НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗУЛТАТ 2012 (нето штети/нето премија)	ПЛАНИРАН НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗУЛТАТ 2012 (нето штети/нето премија)	Одстапување од минатата година (2012-2011)	Одстапување од планот за 2012 (2012-П2012)
Осигурување од незгода	52,6%	67,7%	65,2%	15,2%	2,6%
Здравствено осигурување	38,5%	33,3%	64,1%	-5,2%	-30,8%
Осигурув. на патнички возила(каска)	67,4%	80,5%	78,3%	13,1%	2,2%
Осигурување на пловни објекти (каска)	353,9%		0,0%	-353,9%	0,0%
Осигурување на стока превоз (карго)	-14,3%	3,2%	26,7%	17,5%	-23,5%
Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	21,4%	28,6%	-387,6%	7,2%	416,2%
Останати осигурувања на имот	110,0%	118,2%	31,9%	8,2%	86,3%
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	61,6%	61,6%	74,2%	0,0%	-12,7%
Осигурување од одговорност пловни објекти	-2,3%		0,0%	2,3%	0,0%
Општо осигурување од одговорност	69,1%	24,2%	78,7%	-44,9%	-54,5%
Гаранциско осигурување	-12,8%		0,0%	12,8%	0,0%
Финансиски штети	0,0%	0,8%	0,0%	0,8%	0,8%
Осигурување на туристичка помош	40,6%	26,9%	28,8%	-13,8%	-1,9%
ВКУПНО	62,7%	65,2%	67,5%	2,5%	-2,3%

7. ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

7.1 Бруто технички резерви

Техничките резерви во 2012 година се пресметани и издвоени во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурување и истите овозможуваат долгорочно исполнување на обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување.

Техничките резерви се состојат од:

- **резерви за преносни премии**, пресметани по принципот *про рата темпорис*;
- **резерви за бонуси и попусти**; и
- **резерви за штети**, кои ги вклучуваат пријавените, а сèуште неликвидирани штети штети, резервите за настанати, но непријавени штети и резервите за трошоци за штети.

Бруто техничките резерви на Друштвото на 31.12.2012 година изнесуваат **800,7** милиони денари, што е за 2,6% повисок износ во однос на претходната година. Во однос на планираниот износ на бруто техничките бележме поголем износ од 34,2 милиони денари, т.е 4,5% повисоки бруто технички резерви од планираните. Главна причина се повисоките резервации на смтети во класата на Општа одговорност.

Во мкд

	31.12.2011 год.	%	31.12.2012 год.	%	Индекс 2012/11	ПЛАН 31.12.2012 год.	%	Индекс 2012/П2012
Бруто технички резервации								
Преносна премија	265.341.752	34,0%	285.856.263	35,7%	107,7%	301.825.800	39,4%	94,7%
Резерви за пријавени штети	383.902.839	49,2%	366.013.839	45,7%	95,3%	341.809.000	44,6%	107,1%
Резерви за непријавени штети	121.195.308	15,5%	141.129.408	17,6%	116,4%	113.184.400	14,8%	124,7%
Резерви за бонуси и попусти	2.876.067	0,4%	2.653.152	0,3%	92,2%	3.615.600	0,5%	73,4%
Резерви за директни и индиректни трошоци	6.869.876	0,9%	5.071.434	0,6%	73,8%	6.062.400	0,8%	83,7%
ВКУПНО БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	780.185.842	100,0%	800.724.096	100,0%	102,6%	766.497.200	100,0%	104,5%

- Резервите за преносни премии се повисоки за 7,7% во однос на минатата година;
- Резервите за штети (сèвкупно) се речиси на исто ниво во однос на крајот на 2011 година.

7.2 Нето технички резерви

Износот на нето техничките резерви (брuto технички резерви намалени за износот предаден во реосигурување) е за 7,5% понизок во однос на претходната година. Ова во најголема мера се должи на падот на нето резервите за пријавени штети на крајот од 2012 година. Една причина е што во текот на годината е ликвидирана една огромна штета на осигуреникот МЕПСО настаната и пријавена во 2005 година, во износ од 57,7 мил. денари, во која учеството на реосигурувачот беше само 10%. Од друга страна, најголем дел (преку 90%) од резервираните штети во класата на осигурување од општа одговорност, каде што износот на резервацијата на крајот од годината е 132,2 мил. денари се покриени со реосигурување, па од овие причини реално нема големи промени во брuto резервите за штети, а од друга страна порастот на нето пријавените штети на крајот од 2012 година е околу 60%.

Во мкд

Нето технички резервации	31.12.2011 год.	%	31.12.2012 год.	%	Индекс 2012/2011	ПЛАН 31.12.2012 год.	%	Индекс 2012/П2012
Преносна премија	265.341.752		285.856.263		107,7%	301.825.800		94,7%
Преносна премија во РЕ	19.571.946	7,4%	20.489.672	7,2%	104,7%	17.077.300	5,7%	120,0%
НЕТО ПРЕНОСНА ПРЕМИЈА	245.769.806	37,1%	265.366.591	43,3%	108,0%	284.748.500	40,4%	93,2%
Резерви за пријавени штети	383.902.839		366.013.839		95,3%	341.809.000		107,1%
Резерви за пријавени штети во РЕ	92.284.599	24,0%	147.833.839	40,4%	160,2%	41.467.026	12,1%	356,5%
НЕТО РЕЗЕРВИ ЗА ПРИЈАВЕНИ ШТЕТИ	291.618.240	44,0%	218.180.000	35,6%	74,8%	300.341.974	42,6%	72,6%
Резерви за непријавени штети	121.195.308		141.129.408		116,4%	113.184.400		124,7%
Резерви за непријавени штети во РЕ	5.707.896	4,7%	19.181.994	13,6%	336,1%	3.535.620	3,1%	542,5%
НЕТО РЕЗЕРВИ ЗА НЕПРИЈАВЕНИ ШТЕИ	115.487.412	17,4%	121.947.414	19,9%	105,6%	109.648.780	15,6%	111,2%
Резерви за бонуси и попусти	2.876.067		2.653.152		92,2%	3.615.600		73,4%
Резерви за директни и индиректни трошоци	6.869.876		5.071.434		73,8%	6.062.400		83,7%
ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ	9.745.943	1,5%	7.724.586	1,3%	79,3%	9.678.000	1,4%	79,8%
НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	662.621.401	100,0%	613.218.591	100,0%	92,5%	704.417.253	100,0%	87,1%

V. ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ

1. РЕЗУЛТАТ ОД РАБОТЕЊЕТО

Во извештајниот период 2012 год., САВА осигурување оствари **позитивен финансиски резултат** од своето работење во износ од **641.310 денари после платениот данок, а 1.398.723 денари добивка пред одданочување.**

Вкупните приходи од работењето изнесуваат 615,3 милиони денари, што претставува 15,1% намалени приходи во однос на минатата деловна година, кога приходите беа за 109,6 милиони денари повисоки од текованата 2012 година.

Вкупните расходи од работењето во 2012 година изнесуваа 613,9 милиони денари, што е за 30% или 262,9 милиони денари пониско од минатата 2011 година.

Причините за остварување на ваквиот деловен резултат се следните:

- **Заработената премија или нето приходите од премија** изнесуваат 544,5 милиони денари и се за 85,7 милиони денари (1,4 мил.Евра) помалку во однос на минатата година, а 95,6 милиони денари (1,5 милиони Евра) помалку од планираната премија, со што % на реализација на планот отстапува за 14,9%.
- **Бруто премијата** 13,6% помалку реализирана во однос на минатата година или за 75,8 милиони денари (1,2 милиони евра) помалку од минатата година, а 117,2 милиони денари (1,9 милиони Евра) помалку од планираните премија, со што планот е помалу реализиран за 14,4%. Најголемо отстапување е поради неполисирање на клиентот ЕЛЕМ во 2012 година, а значајните отстапувања се должат и на отстапување во класата Автоодговорност и каско поради големиот број раскинати штетни договори. Овој тренд кај задолжителните осигурувања е стабилизирани уште во текот на 2012 година.
- **Приходите од вложувањата** изнесуваат 34 милиони денари и се пониски во однос на минатата деловна година за 37,6% или 20,5 милиони денари. Најзначајна ставка во ова намалување има минатогодишната

продажбата на акциите на Голдмак во износ од 36,7 милиони денари (*Приходи од придружници, придружни друштва и заед. контролирани ентитети*). Оваа деловна година имаме приходи од ликвидацијата на Бро Дил во износ од 9,6 милиони денари како капитална добивка. Поголеми приходи оваа година бележиме и кај Приходите од камата во износ од 6 милиони денари поради поголемите реализирани вложувања. Реализираните вредности на приходите од вложувања не отстапуваат значајно од планираните.

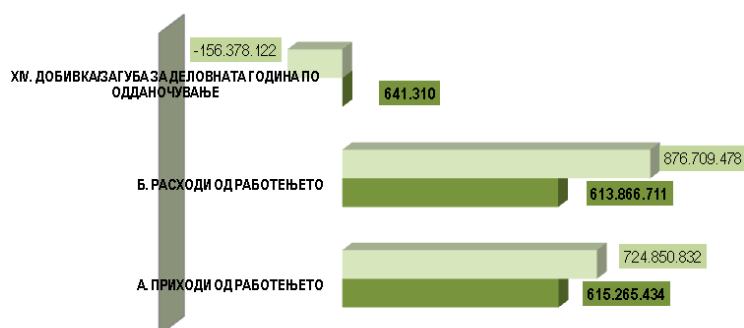
- **Настанатите штети** оваа деловна година изнесуваат 281,9 милиони денари и се пониски во однос на минатата 2011 година за 25,5% или 96,4 милиони денари. Во однос на планот за 2012 година настанатите штети се 34,8% или 149,7 милиони денари помалку реализирани.
- **Бруто исплатените штети** изнесуваат 398,7 милиони денари и се помалку во однос на лани за 12,4% или 56,3 милиони денари. Во однос на планот за 2012 година бруто штетите се помалку исплатени за 23,6% или за 123 милион денари.
- **Нето трошоците за спроведување на осигурувањето** оваа година се повисоки за 24,3%, односно за 87 милиони денари во однос на минатата година. Административните трошоци за работењето отстапуваат 21,2% од планираните, односно го надминуваат планот на трошоци за 48,3 милиони денари. Најголемите износи на трошоци во 2012 година се однесуваат на:
 - ❖ *Бруто трошоците за плати* бележат намален износ во однос на минатата година за 2,9 милиони денари (3,2% помалку), но се повисоки во однос на планот за 10,7 милиони денари или повеќе за 13,8%, што е пред се резултат на исплатените бонуси на менаџерите кои поради загубите не беа планирани за исплата. Тука исто така имаат влијание непланираните исплати за успешност на агентите кои се реализираа оваа година.
 - ❖ *Трошоците за провизија* во 2012 година изнесуваат 64,4 милиони денари и се за 67% или за 25,8 милион денари повисоки во однос на планот за 2012 година, а во однос на минатата година се повисоки за 36% или за 17 милиони денари. Причина за високиот износ на исплатена провизија е непланираното затварање на долгот со СЕДА Брокер. Со СЕДА Брокер беше потпишана спогодба за враќање на долгот во рок од три години во еднакви месечни рати. Но пореди предвременото затварање на целокупниот долг, оваа деловна година, се исплати целиот износ на провизијата која следеше по основ на истата премија (долг);
 - ❖ *Трошоците за репрезентација, реклама, саеми* се исто така значајна ставка која е над планираните вредности и тоа во износ од 10,2 милиони над планот или 53,9% повеќе од планот. Во однос на минатата година овие трошоци се намалени за 7,8 милиони денари или се за 21%. Во планот за 2012 година овие трошоци беа значајно подценети, но и покрај намалувањето во однос на минатата година планот сепак се надмина.
- **Трошоците од вложувања** се зголемени за 6,5 милиони денари или за 213,2% во однос на 2011 година од причина што во делот на Реализирани загуби во најголем дел (5,4 милиони денараи) е резултат на отстапени акции за ликвидацијата на Бро Дил, дел како капитална загуба од продажбата на станови (942.000 денари) и дел поради продажбата на акции кои подолг период имаа константно опаѓање. Поради тоа се донесе одлука овие акции да се продадат и да се запре овој негативен тренд. Исто така зголемените трошоци од вложувањата ги вклучуваат вредносните усогласувања во износ од 2,5 милиони денари на акциите на Макпетрол.
- **Вредносното усогласување на побарувањата по основ на премија** (исправките и отписите) се позитивни и изнесуваат 9,8 милиони денари, за разлика од лани кога имавме расход од скоро 40 милиони денари, што претставува разлика од лани во износ од 49,8 милиони денари позитивен ефект или овие расходи се помали од лани за 124,5%. Во овој дел беа планирани 40 милиони денари исправка, но поради наплатата на долгот од СЕДА Брокер, реализацијата даде позитивен ефект.
- **Останатите расходи** се во износ од 17,6 милиони денари и тука се вклучени:
 - ❖ Попусти за плаќање – 13 милиони денари;
 - ❖ Камати за задоцнети плаќања спрема Сава ре – 8,45 милиони денари;
 - ❖ Расходи за извршената докапитализација во износ од 1 милион денари и
 - ❖ Вонредни приходи, кои се пребиваат со овие расходи – 6,6 милиони денари од наплата на останати побарувања кои биле во исправка на вредноста.

САВА осигурување а.д. Скопје

БУ: Биланс на успех

Опис на позиција	Износ			Пад/пораст (2012/2011)	Исполнување на планот 2012 (2012/П 2012)
	Претходна 2011 деловна година	Тековна 2012 деловна година	ПЛАН Тековна 2012 деловна година		
1	2	3	4	5(2/1-100%)	6(2/3-100%)
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	724.850.832	615.265.434	780.103.921	-15,1%	-21,1%
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)	630.220.920	544.500.870	640.097.900	-13,6%	-14,9%
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА	54.543.734	34.036.921	32.056.761	-37,6%	6,2%
III. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	26.267.634	19.601.149	19.108.600	-25,4%	2,6%
IV. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	13.818.545	17.126.494	88.840.660	23,9%	-80,7%
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	876.709.478	613.866.711	776.212.101	-29,9%	-20,9%
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)	378.361.324	281.992.391	431.688.671	-25,5%	-34,7%
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	7.136.650	-222.915	478.700	-103,1%	-146,6%
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	13.506.710	7.648.925	5.672.100	-43,4%	34,9%
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО	357.100.109	270.095.911	230.654.280	-24,4%	17,1%
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА	3.036.153	9.510.335	704.877	213,2%	1249,2%
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	39.236.013	37.043.861	97.838.275	-5,6%	-62,1%
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	39.962.137	-9.788.430	9.175.200	-124,5%	-206,7%
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈКИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	38.370.382	17.586.633		-54,2%	
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ	0	1.398.723	3.891.820		-64,1%
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ	151.858.646	0		-100,0%	
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	4.519.476	757.413	357.236	-83,2%	112,0%
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	0	0			
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ	0	641.310	3.534.583		-81,7%
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ	156.378.122	0		-100,0%	

Резултат, приходи и расходи од работењето

VI. ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА

1. АКТИВА И ПАСИВА

САВА осигурување а.д. во 2012 година работи со стабилно портфолио и адекватна структура на капитал.

Вкупните средствата на Друштвото изнесуваат 1.298.130.377 денари, што е повеќе од претходната година за 13% пред се поради остварената добивка оваа деловна година.

Најзначајни ставки во билансот на состојба на Друштвото за 2012 година се:

- **Вложувањата** во износ од 844,7 милиони денари. Вложувањата се зголемени во однос на минатата деловна година и тоа за 16,1% или за 117,2 милиони денари. Најголемо влијание врз зголемување на вложувањата имаат
 - ❖ *Останатите финансиски вложувања* во износ од 636,2 милиони денари и зголемени се во однос на минатата година за 42,9% или за 190,8 милиони денари. Од нив најголемо влијание има зголемувањето на вложувањата во државни записи и обврзници (432,9 милиони денари), во најголем дел од износите на докапитализација и со цел реструктурирање на самите вложувања. Ова реструктурирање е направено пред се поради усогласување на вложувањата со законската регулатива, но исто така и поради фактот што Друштвото се ориентира кон посигурни финансиски инструменти. Поради тоа, за сметка на зголемените вложувања во обврзници и државни записи, депозитите бележат намалување во износ од 171 милион денари.
- **Побарувањата** оваа деловна година се намалени (13,4% или 28 милиони денари) и изнесуваат 181,1 милион денари.
 - ❖ *Побарувањата од осигуреници* се намалени за 15,3 милиони денари или 8,8%. Минатата година во Побарувањата од непосредни работи од осигурувањето не беа поделени на Побарувања од осигуреници и побарувања од посредници за разлика од оваа година.
 - ❖ *Побарувањата од работи на соосигурување и реосигурување* се намалени за 2,5 милиони денари или за 39,5% во однос на лани;
 - ❖ *Останатите побарувања од непосредни работи на осигурување* се намалени за 35,6% или за 10,3 милиони денари помалку во однос на минатата година, пред се поради намалување на побарувањата по основ на учество во Гарантниот фонд и нерегистрирани возила.
- **Бруто техничките резерви** изнесуваат 800,7 милиони денари и се зголемени за 20,5 милиони денари (2,6%) во однос на 2011 година као резултат на зголемените резерви за преносни премии.
- Зголемување бележиме кај **Останати резерви**, и тоа во делот на Резерви за вработени, поради новоискажаните резерви за неискоритени годишни одмори во износ од 3,7 милиони денари (зголемување од 106,2%).
- **Обрските** на Друштвото се во износ од 255,3 милиони денари и се поголеми во однос на лани за 2,6 милиони денари или за 1%.

САВА осигурување а.д. Скопје

БС: Биланс на состојба

Опис на позицијата	Претходна деловна година	Тековна деловна година	ПЛАН Тековна деловна година	Пад/пораст (2012/2011)	Исполнување на планот 2012 (2012/П 2012)
1	2	3	4	4(3/2-100%)	5(3/4-100%)
АКТИВА					
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	27.837.536	23.321.800	21.685.851	-16,2%	7,5%
Б. ВЛОЖУВАЊА	727.552.555	844.735.343	877.332.035	16,1%	-3,7%
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ	117.564.441	187.505.507	62.079.947	59,5%	202,0%
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	0	0			
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	10.057.747	10.033.248		-0,2%	
Ѓ. ПОБАРУВАЊА	209.130.102	181.103.860	208.331.477	-13,4%	-13,1%
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА	29.163.955	26.179.102	12.720.000	-10,2%	105,8%
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА	27.262.156	25.251.518	38.500.090	-7,4%	-34,4%
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	0	0			
С. ВКУПНА АКТИВА	1.148.568.491	1.298.130.377	1.220.649.400	13,0%	6,3%
ПАСИВА					
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	111.385.402	234.669.722	225.802.657	110,7%	3,9%
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	0	0			
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	780.185.841	800.724.096	766.497.200	2,6%	4,5%
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	0	0			
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ	3.536.759	7.294.293	2.800.100	106,2%	160,5%
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	834.154	184.893		-77,8%	
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	0	0			
Ж. ОБВРСКИ	252.626.335	255.257.373	225.549.443	1,0%	13,2%
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	0	0			
С. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	0	0			
И. ВКУПНА ПАСИВА	1.148.568.491	1.298.130.377	1.220.649.400	13,0%	6,3%

2. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Спрема важечката Законска регулатива (Сл.весник 79/2007) сите осигурителни друштва кои обавуваат неживотни осигурувања требаат до крајот на годината да обезбедат минимален капитал во износ од 3 милиони ЕУР во гарантниот фонд.

Во текот на 2012 година САВА осигурување а.д. изврши упис на поедноставено намалување на основната главнина во Централниот регистар на РМ и во акционерската книга на Друштвото во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје. Поедноставеното намалување на основната главнина беше извршено со цел покривање на дел од загубите на Друштвото од минати години. По уписот на намалувањето на основната главнина, истата изнесуваше 3.003.000 ЕУР или 184.725.641 денари во денарска противвредност.

По извршеното намалување на основната главнина, САВА осигурување, а.д. Скопје започна постапка на зголемување на основната главнина преку нова емисија на акции за познат купувач – 6-та емисија, на износ од 1.999.998 ЕУР која беше запишана во Централниот регистар на РМ и во акционерската книга на Друштвото на 19 Октомври 2012 година. По реализацијата на 6-та емисија на хартии од вредност, акционерскиот капитал на САВА осигурување, а.д. Скопје изнесува 5.002.998 ЕУР или 307.726.518 денари во денарска противвредност, односно 18.326 обични акции со номинална вредност од 273 ЕУР по акција.

КАПИТАЛ	Во мкд		
	31.12.2011 год.	31.12.2012 год.	Индекс 2012/11
Основна главнина	336.821.453	307.726.518	91,4%
Резерви на капиталот	0		
Резерви на сигурност од добивка	0		
Ревалоризациони резерви	313.673	-44.193	-14,1%
Нераспоредена добивка	-69.371.602	-73.653.912	106,2%
Нераспоредена добивка од тековната година	-156.378.124	641.310	-0,4%
	111.385.400	234.669.723	210,7%

VII. ОПИС НА ГЛАВНИТЕ ОПАСНОСТИ И НЕСИГУРНОСТИ СО КОИ СЕ СООЧУВАШЕ ДРУШТВОТО

Во 2012 година на македонскиот осигурителен пазар, кој сеуште спаѓа во категоријата на неразвиени осигурителни пазари, се повеќе се чувствува силна конкуренција и борба на пазарот. Покрај силната конкуренција САВА осигурување успешно се бори на пазарот, остварува напредок и го држи третото место во вкупното осигурување.

Конкуренцијата во наредниот период ќе биде силна, беспопштедна и поагресивна, поради што ќе биде неопходно да се инвестира многу повеќе во развојот, квалитетот и маркетингот.

Главните оперативни опасност во 2012 година се:

- поради состојбите во вкупното стопанство и глобалната економска криза, се зголемуваат проблемите со неликвидноста на економските субјекти и со наплатата на побарувањата. Овие проблеми се рефлектираат и на работењето на САВА осигурување, која исто така се соочува со проблемот со наплата на побарувањата.
- нелојална конкуренција;
- ниска куповна моќ;
- мал финансиски пазар;
- низок степен на ликвидност на стопанските субјекти;
- нерегулираните пазарни односи, затоа што новоформираната Агенцијата за супервизија на осигурувањето, треба да донесе соодветни правилници за регулирање на продажбата и поради нерегулираните односи при продажбата на А/О полисите се јавува нелојална конкуренција и одобрување на големи неекономски провизии за продажба на полисите;
- тенденцијата на натамошно намалување на премиските стапки за учество на тендерите, кои ја кршат економската логика и рентабилноста на работењето.

VIII. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ

САВА осигурување ја креира политиката за управување со ризикот согласно прописите за управување со ризикот, според Законот за супервизија на осигурување, водејќи сметка за потребното ниво на обемот на капиталот, маргината на солвентноста, износот на техничките резерви, вредноста на средствата, вложувања и локализацијата на средствата кои ги покриваат техничките резерви.

Органот на управување ги идентификува, мери и проценува ризиците на кои е изложено Друштвото во своето работење, односно управува со истите така што се обезбедува трајно одржување на степенот на изложеност на ризици, без притоа да го загрози капиталот и работењето на Друштвото. Воедно, обезбедува соодветна заштита на интересите на осигурениците, корисниците на осигурувањето, третите оштетени лица и другите доверители на Друштвото, во согласност со Законот, останатите прописи и донесените акти.

Во 2012 година Друштвото пренесе дел од ризиците од обврските што произлегуваат од договорите за осигурување, кои се над износот на максималното покритие во реосигурувањето согласно член 99 од Законот за супервизија на осигурувањето.

Процедурите, инструкциите, постапките и дејствата со кои Друштвото управува со ризикот опфаќаат квалитативен и квантитативен начин на управување со тој ризик.

Управувањето со ризиците е во согласност со прописите, правилата на структурата, добрите деловни обичаи и деловната етика.

Друштвото во своето работење е изложено на следните ризици:

1. Ризик на капиталска адекватност
2. Ризик од осигурување
3. Пазарен ризик
4. Оперативен ризик

Органот на управување и раководните лица преземат мерки за отклонување на наведените ризици и со нив управуваат на следниов начин:

1. Ризик на капиталска адекватност

Потребното ниво на маргината на солвентност на 31.12.2012 година изнесува 112.896.843,00 денари, со што САВА осигурување а.д. Скопје, го исполнува условот од член 75 став 1 од Законот за супервизија на осигурување, односно капиталот на друштвото е поголем од потребното ниво на маргината на солвентност. Суфицитот на капиталот е 98.451.079,00 денари (или 87,2%). Воедно, друштвото го задоволува условот од член 77 од ЗСО во однос на гарантниот фонд, при што суфицитот на капиталот изнесува 26.847.922,00 денари (или 14,6%).

2. Ризик од осигурување

Друштвото ги елиминира и смалува ризиците на осигурување на тој начин што се прави адекватна процена на ризикот кој се превзема во осигурувањето. Воедно, Друштвото се грижи за адекватно одредување на премијата, како од аспект на висината, така и во однос на структурата.

САВА осигурување адекватно го утврдува и нивото на самопридржајот, при што вишокот на ризик над самопридржајот го пренесува во реосигурување. Друштвото настојува да избере оптимално реосигурување и при тоа многу се води сметка за рејтингот на реосигурувачот.

Исто така, Друштвото адекватно ги утврдува техничките резерви, при што, како и до сега, на овој ризик му се пристапува со големо внимание. Ова се обезбедува со употреба на прилагодени актуарски методи и анализи.

3. Пазарен ризик

При прилагодувањето, спрема барањата на корисниците на услугите од осигурувањето, Друштвото води сметка за нивната адекватност. Воедно, Друштвото се спротиставува на нелојалната конкуренција, во согласност са прописите, кои ја регулираат оваа област.

САВА осигурување а.д. ги превзема сите можни мерки да обезбеди адекватно управување со имотот и обврските. При тоа посебно се води сметка да се обезбеди адекватна заштита од промена на каматните стапки, промена на цената на хартиите од вредност, промена на цената на некретнината и др.

4. Оперативен ризик

Друштвото перманентно ги проверава внатрешните процедури и прописи, со што се отстрануваат и намалуваат можностите за пропусти во работењето. Воедно, се настојува на добра организациска поставеност и систематизација на работните места.

Постојниот информатички систем постојано се надградува и прилагодува спрема потребите на Друштвото.

IX. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА

На ден 31.12.2012 година акционерскиот капитал на САВА осигурување а.д. изнесува 5.002.998 ЕУР (согласно Законот). Капиталот е разделен на 18.326 акции со номинална вредност од 273 ЕУР.

1. СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА

Акционер	Број на акции	Структура %
Позаваровалница САВА Д.Д. Словенија, Љубљана	16.940	92,4%
Премиум Инвест Доел Увоз-Извоз Скопје	596	3,3%
Ѓорѓи Трајковски	287	1,6%
Поштенска Банка Скопје	237	1,3%
Крсте Таневски	135	0,7%
Друштво за трговија и услуги ФМГ Гроуп ДООЕЛ Скопје	83	0,5%
Евроинс Осигурување	24	0,1%
Југотутун АД Скопје	13	0,1%
Ѓорѓи Јованов	11	0,1%
ВКУПНО	18.326	100,0%

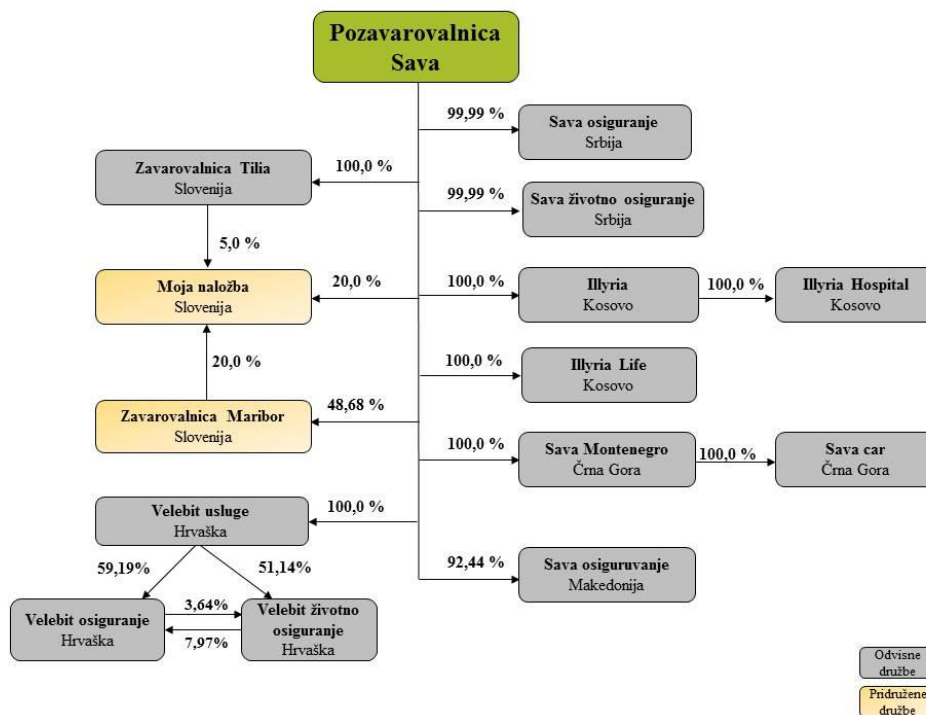
Членовите на Одборот на директори немаат во сопственост акции во акционерскиот капитал на САВА осигурување.

Акционери	Број акции	% во сите издадени акции
Правни лица	17.893	97,6%
Физички лица	433	2,4%
Фондови	-	-
Вкупно:	18.326	100,0%

Денес САВА осигурување е дел од групацијата на Позаваровалница САВА Д.Д. Словенија, Љубљана која е една од најголемите реосигурителни компании во Централна Европа. Привилегијата да се биде дел од ваква групација е многукратна. Покрај сигурноста која ја има клиентот, тука е и многугодишното искуство во осигурителната сфера, но и перспективата за воведување на нови развојни начини на продажба на нашиот осигурителен пазар.

Изминатиот тригодишен период не подсети на комплексноста на управувањето со ризикот, што всушност е задача која што никогаш не е завршена. Исто така, се испостави дека глобализацијата сепак содржи позитивни и негативни импликации за речиси секоја економија и секоја компанија.

Покрај сите кризни ефекти и последици од брзиот напредок, Сава Ре Грпацијата го задржа својот рејтинг А-, кој беше ажуриран од страна на рејтинг компанијата Standard & Poor's.

X. РАЗВОЈ И ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ

1. РАЗВОЈ ВО 2012

За да ја задржиме стекнатата позиција, поставуваме стабилни односи во Друштвото и се прилагодуваме на се поголемите барања на модерниот пазар. Во своето работење перманентно ги пратиме современите европски и светски трендови и воведуваме иновации во согласност со светските стандарди. Во фокусот на нашето работење и понатаму остануваат осигурениците, како и придонесот за развојот на економијата во земјата. Вложувањето во квалитетот, знаењето и вештините се компаративна предност и придобивка за клиентите/осигурениците, акционерите и вработените.

Друштвото во работењето се базира на следните вредности:

- Доверба и интегритет;
- Задоволство на клиентите;
- Грижа за угледот и напредокот на Друштвото;
- Користење на вкупните способности и капацитет, за развој и за остварување на добри резултати во работењето;
- Задоволство и лојалност на вработените;
- Компетентност и одговорност во работењето;
- Транспарентност во работењето;
- Тимско и успешно работење.

2. ОЧЕКУВАН ИДЕН РАЗВОЈ

Во 2013 година, особено ќе се развиваат конкурентските предности на пазарот, ќе се вложува во квалитетот и асортиманот на производите и во продажната мрежа, со цел нашите производи да станат подостапни за осигурениците. Во 2013 голем дел од активностите ќе бидат насочени кон развој на нови осигурителни продукти. Во технологијата на работењето ќе се имплементираат современи деловни методи и ќе се вложува во знаење и вештини на нашите вработени. Така ќе обезбедиме сигурна иднина за своите клиенти, акционери и вработени.

Квалитетот на услугите и потребите на осигурениците секогаш ќе бидат на прво место во работењето на Друштвото, а на нашите клиенти (осигуреници) ќе им се обезбедат најдобри услуги, целокупен сервис во поглед на водење на осигурувањето и ризикот. Тоа е стратегија на нашето Друштво и гаранција за идниот развој.

Во 2013 година се предвидува да се подобри квалитетот на сопствената продажна мрежа и на Друштвото, да се развива Центарот за подршка на продажната мрежа и да се креира поефикасен директен маркетинг, со цел да се зголеми бројот на нови осигуреници и да се зајакне осигурителниото портфолио.

Очекуваме да го зголемиме осигурителниото портфолио и да се привлечат нови клиенти со директен пристап и анализа на нивните сопствени и диференцирани потреби и со понуда на нови производи и сеопфатен пакет на осигурувања за граѓанството и за малото стопанство. Идејата е да се постигне што поголема сегментација на пазарот и понуда на осигурувања, кои се блиски на потребите на крајните корисници.

Кај тендерската продажба во 2013 година се очекува тренд на опаѓање заради воведување на задолжително завршување на тендерската постапка со електронска аукција (негативно наднавање). Електронската негативна аукција значи дополнително еродирање на и онака екстремно ниската просечна премија потребна за склучување на осигурување преку тендери.

Во 2012 ќе се продолжи со веќе отпочнатите активности со одредени големи правни субјекти за склучување на договори за осигурување.

Во однос на наплатата на премијата се очекува поголема ефикасност во наплатата, што произлегува и од целисходната примена на промените во подзаконската регулатива и извршувањето.

Во смерниците за инвестициона политика на Друштвото за 2013 година не се предвидуваат значајни инвестиции. Насоките се кон благо покачување на вложувањата во правец на следење на покритието на техничките резерви. Воедно оваа године не се очекуваат поголеми вложувања и од причина што главен примат е враќањето на долгот кон Сава Ре.

Организациската структура на Друштвото ќе се обликува динамично, според потребите и развојот. Во следната година ќе се работи и на хармонизацијата на сите делови на Друштвото, бидејќи тоа претставува битен фактор за успешно функционирање и координација на системот.

Со овие промени се очекува да се постигнат подобри резултати, поголема ефикасност, а со тоа и зголемување на задоволството на клиентите.

3.ОДНОСИ СО СТРАНКИТЕ

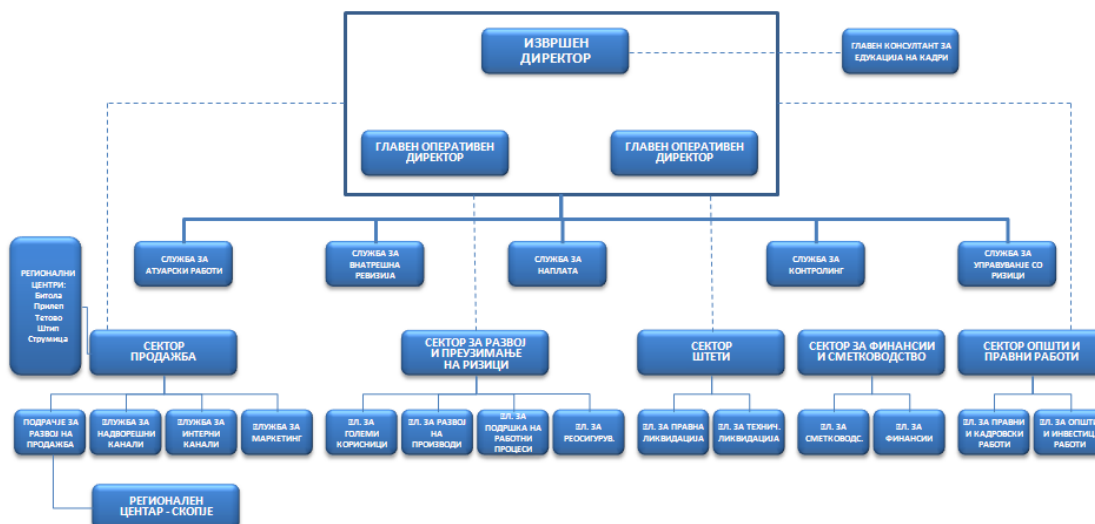
Задоволството на странките треба да биде наша основна вредност. Треба да го оптимизираме квалитетот и лојалноста со странките.

Во односите со странките треба да ја зголемиме осигурителната култура и да го развиваме сегментарниот и индивидуален пристап до странките, да воведеме мултиканална продажба и да го поедноставиме процесот на продажба.

За целосно задоволување на потребите на осигурениците треба да развиваме осигурително-финансиски центри со широка понуда на финансиски услуги.

XI.ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАБОТЕЊЕТО

1.ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА

2. ПОДРУЖНИЦИ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување а.д. Скопје на крајот на 2012 година располага со 34 подружници низ Република Македонија, и тоа со следниве локации:

1. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Скопје 5 Скопје**, со седиште во Скопје, на ул.Булевар Јане Сандански бр.7 ТЦ-Три Бисери Скопје,
2. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Гостивар**, со седиште во Гостивар, на ул.Браќа Ѓиноски бр.185 Гостивар,
3. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Гостивар 1**, со седиште во Гостивар, на ул.Борис Кидрич бб Гостивар,
4. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Дирекција Скопје**, со седиште во Скопје, на ул.Загребска бр.28-А Скопје,
5. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Скопје 2 Скопје**, со седиште во Скопје, на ул.Никола Парачунов бб Скопје,
6. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Ресен**, со седиште во Ресен, на ул.29-ти Ноември бр.30/ГТЦ Ресен,
7. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Винаца**, со седиште во Винаца, на ул.Никола Карев бб Винаца,
8. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Битола 1**, со седиште во Битола, на ул.Климент Охридски ББ/Пелагонка-2 Битола,
9. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Берово**, со седиште во Берово, на ул.23-ти Август бб Берово,
10. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Велес**, со седиште во Велес, на ул.Владимир Назор бр.2 Велес,
11. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Струмица 2**, со седиште во Струмица, на ул.Климент Охридски бб Струмица,
12. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Скопје 1**, со седиште во Скопје, на ул.Антон Попов, бб Скопје,
13. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Тетово**, со седиште во Тетово, на ул.Јане Сандански бр.109 Тетово,
14. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Свети Николе**, со седиште во Свети Николе, на ул.Кумановска бр.66 Св.Николе,
15. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Пробиштип**, со седиште во Пробиштип, на ул.Миро Барага бр.5 Пробиштип,
16. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Струмица 1**, со седиште во Струмица, на ул.Ленинова бр.96 Струмица,
17. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Куманово**, со седиште во Куманово, на ул.Илинденска бр.9 Куманово,
18. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Делчево**, со седиште во Делчево, на ул.Булевар Македонија бб Делчево,
19. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Кратово**, со седиште во Кратово, на ул.Гоце Делчев бб Кратово,
20. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Гевгелија**, со седиште во Гевгелија, на ул.Маршал Тито бр.55 Гевгелија,
21. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Прилеп**, со седиште во Прилеп, на ул.11-ти Октомври бр.80 Прилеп,
22. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Струмица**, со седиште во Струмица, на ул.Ленинова бб Струмица,
23. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Охрид**, со седиште во Охрид, на ул.Партизански одреди бб Охрид,
24. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Грација**, со седиште во Скопје, на ул.Максим Горки бр.10 Скопје,
25. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Штип**, со седиште во Штип, на ул.Кеј Маршал Тито бб Штип,
26. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Радовиш**, со седиште во Радовиш, на ул.Булевар Александар Македонски бб Радовиш,
27. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Кафасан**, со седиште во Струга, на Граничен премин Кафасан, Струга,
28. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Струга**, со седиште во Струга, на ул.Ѓорѓи Ѓоргон бр.8, Струга,
29. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Тетово 1**, со седиште во Тетово, на ул.29-ти Ноември бр.108, Тетово,
30. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Охрид 1**, со седиште во Охрид, на ул.Лазо Трпоски б.б., Охрид,
31. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Демир Хисар**, со седиште во Демир Хисар, на ул.Битолска бр.27А., Демир Хисар,
32. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Кавадарци**, со седиште во Кавадарци на ул.Пано Мударов бр.2, Кавадарци,
33. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Автокоманда**, со седиште во Скопје на ул.16-та Македонска бригада бр.22 Скопје и
34. САВА осигурување а.д. Скопје - **Подружница Добри Дол Врпчиште**, со седиште во Гостивар на ул.101, с.Добри Дол, општина Врпчиште.

3. ПОДАТОЦИ ЗА ДЕЛОВНАТА МРЕЖА

Сава осигурување во секторот продажба располага со добро развиена мрежа на агенти во Скопје и во 34 подружници во градовите низ Републиката. Патот на постигнатите резултати беше тежок, но се работеше за млада и амбициозна екипа која имаше доверба во себе и во одговорните кои беа со нив.

Агенската мрежа во Скопје, продажбата ја почна ставајќи акцент на физички лица и на мали и средни претпријатија и тоа: осигурување имот, возила, незгода и осигурување на имотот на вработените. Изградени се добри односи со осигурениците и во наредниот период не се очекуваат проблеми од аспект на продажбата, обнова на полиси и ширење на продажбата. Во подружниците низ Републиката продажбата е акцентирана на продажба на полиси од Автоодговорност, релативно добра продажба на осигурување од незгода и мала продажба на имотно осигурување.

Продажната мрежа, односно продажбата на осигурување се врши во Секторот за продажба во Скопје и во подружниците во поголемите градови низ Републиката и продажните места - шалтери во помалите градови и тоа со:

- 48 редовно вработени агенти;
- 130 надворешни агенти;
- 18 брокерски друштва;
- 2 деловни банки;
- 21 туристичка агенција
- 1 увозник на возила;
- 1 агенции за посредување во осигурување;
- и 7 останати канали на продажба.

Агентите продолжија со добрата практика - еден вработен со еден клиент и можност за пружање целосна услуга од сите видови на осигурување. На вработените во секторот за продажба овозможено им е целосно да се фокусираат на продажбата и на работата со клиентите. Нивните резултати програмски се евидентираат и врз основа на резултатите стимулативно се наградуваат.

Од овој начин на продажба има забележливи резултати и голем број на предности меѓу кои: унифицирано работење во сите центри на продажба - подружници, зголемен квалитет на услугата, брзо, квалитетно и навремено изготвување на понудите и пресметките по електронски пат, ефикасна контрола на изготвените полиси, зголемена контрола во наплатата на полисираната премија и пред се остварени добри односи со клиентите. Воспоставената деловна соработка е доста успешна и резултира со зголемен број на договори и полиси.

4. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ И ВРАБОТЕНИ

4.1. Вработени

На 31.12.2012 година вкупниот број на вработени лица изнесува 124, што претставува за 4 вработени лица повеќе во однос на претходната година, а 6 вработени повеќе во однос на планот за 2012 година.

Број на вработени на последниот ден од годината

СЕКТОРИ	31.12.2011 год.	Структура 2011 во %	31.12.2012 год.	Структура 2012 во %	ПЛАН 31.12.2012 год.	Структура П2012 во %	Индекс 2012/2011	Индекс 2012/ПЛАН2012
Кабинет на Извршен директор	4	3,3%	3	2,4%	3	2,5%	75,0%	100,0%
Развој и превземање на ризици	11	9,2%	12	9,7%	13	11,0%	109,1%	92,3%
Штети - ликвидација и проценка	13	10,8%	13	10,5%	13	11,0%	100,0%	100,0%
Продажба менаџмент, Администрација, ПР	23	19,2%	27	21,8%	24	20,3%	117,4%	112,5%
Финансии и сметководство, Контролинг	13	10,8%	12	9,7%	13	11,0%	92,3%	92,3%
Продажба/ агентска продажба	48	40,0%	48	38,7%	45	38,1%	100,0%	106,7%
Општи и правни работи и информатичка технологија	7	5,8%	7	5,6%	6	5,1%	100,0%	116,7%
Внатрешна ревизија и Актуар	1	0,8%	2	1,6%	1	0,8%	200,0%	200,0%
ВКУПНО	120	100,0%	124	100,0%	118	100,0%	103,3%	105,1%

Во 2012 година Друштвото се соочи со флукуација на вработените. Работата во Друштвото ја напуштија 9 вработени лица, а 18 нови се вработени во текот на годината.

Образовна структура на вработените на последниот ден од 2012 год.

СЕКТОРИ	Универзитетско/високо образование	Вишо стручно образование	Средно образование	ВКУПНО
Кабинет на Извршен директор	3	0	0	3
Развој и превземање на ризици	9	0	3	12
Штети - ликвидација и проценка	13	0	0	13
Продажба	40	6	29	75
Финансии и сметководство	12	0	2	14
Општи и правни работи	5	0	2	7
ВКУПНО	82	6	36	124

Просечната старост на сите вработени на крајот на 2012 година изнесува 38,8 години. Просечен работен стаж кај вработените изнесува 11,8 години.

Вкупната бруто плата на вработените во 2012 година изнесувала 88.817.213 денари.

4.2. Образование

Знаењето и способноста на вработените се клучни фактори за остварување на целите и квалитетот на осигурителното работење на Друштвото. Развојот и растежот на Друштвото се очекува преку знаењето и образованите кадри.

Континуирано се води грижа за стручно профилирање на вработените и за нивната мотивација, усовршувањето и воведување на нови технологии на работење.

Во 2012 година извршено е значајно реструктурирање на компанијата, со која суштествено се модифицираат и интегрираат деловните процеси.

Вработените во САВА осигурување се основа за успешно работење. Политиката на нови вработувања и образувани и квалитетни кадри е во тесна корелација со зголемениот обем на активности и новиот концепт на работење. Главна цел на Друштвото е мотивирање, усовршување и оптимално искористување на потенцијалот на вработените.

За вработените континуирано се обезбедува обука и развој согласно потребите, деловните трендови и технологии. Во 2012 година вработените од секторите за: осигурување и реосигурување, проценка на штети, продажба и финансиски операции, во повеќе наврати беа обучувани преку работилници, средби и стручни советувања. Работилниците и советувањата беа организирани од словенската компанија САВА РЕ, како и од други стручни организации и институции во државата и во странство.

САВА осигурување е компанија која се потпира врз тимското работење, соработка и резултати.

5. ПОДАТОЦИ ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ

Одборот на директори го сочинуваат 5 членови во следниот состав:

1. ПЕТЕР СКВАРЧА, М-р за европски интеграции (дипломиран политиколог), извршен член;
2. РОК МОЉК, М-р по економски науки, претседател и неизвршен член;
3. ПОЛОНА ПИРШ ЗУПАНЧИЧ, М-р по економски науки, неизвршен член;
4. КАСТЕЛИЦ ДАВИД, дипломиран машински инжињер, неизвршен-независен член;
5. МИЛАН ВИРШЕК, дипломиран правник, неизвршен член

6. РАКОВОДЕН ОРГАН

Петер Скварча - Извршен директор,

Русе Дракуловски - Главен оперативен директор.

- Сектор за развој на продукти и превземање на ризици, Ило Ристовски, директор;
- Сектор за продажба, Стојан Манушев, директор;
- Сектор за штети (проценка и ликвидација), Мелита Гугуловска, директор;
- Сектор за финансиски и сметководство, Јордан Ралуповски, директор;
- Сектор за општи и правни работи, Искра Костова, директор;

- Самостојна служба за внатрешна контрола, Наташа Џидрова, внатрешен ревизор;
- Самостојна служба за конторлинг, Билјана Аргир;
- Самостојна служба за наплата, Јасмина Џартова;
- Самостојна служба за актуарски работи, Владимир Стојаноски.

7. ОВЛАСТЕН РЕВИЗОР

Врз основа на член 36 од Статутот на Акционерното друштво за осигурување Сава од Скопје, Собранието на акционери на 35-та седница, одржана на 31.07.2012 година донесе одлука КПМГ Македонија ДОО да биде Друштво за ревизија на Годишна сметка за 2012 година на Сава осигурување а.д. Скопје. Врз основа на Одлуката Друштвото побара согласност од АСО за Друштвото за ревизија КПМГ Македонија ДОО Скопје да врши ревизија на финансиските извештаи на Друштвото. ([Согласност од АСО за определување на Друштво за ревизија за 2012 година](#)).

8. ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

Информатичката технологија е клучен фактор за зголемување на перформансите и за современо работење и подобрување на ефектите во работењето.

САВА Осигурување постојано ги следи и имплементира новините во информатичката технологија. Сите нови софтверски и хардверски иновации тековно се имплементирани во постоечката структура.

Во текот на 2012 година се доопремија сите постоечки локации со нова ИТ и телекомуникациска опрема. Со самото проширување се направија и големи измени во постоечката мрежа особено во делот на VPN.

СОФТВЕР:

- ❖ Стартувани се два нови софтверски системи ASP.ins и NAVISION,
- ❖ Склучен нов договор со Microsoft за EAS лиценцирање,
- ❖ Лиценца Kaspersky за заштита на серверите.

ХАРДВЕР:

- ❖ Набавена е нова ИТ опрема за доопремување на сите постоечки канцеларии и отварање нови локации.

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ:

- ❖ Склучен е нов договор со операторот ONE за поставување ADSL и VPN на сите локации (подружници),
- ❖ Променети се постоечките договори за фиксната телефонија (склучени се нови, со нови услови за намалување на трошоците),
- ❖ Зголемување на брзината на Интернет и VPN,
- ❖ Склучен е нов договор со VIP мобилен оператор (на сите корисници им е овозможен мобилен интернет и бесплатни разговори).

XII. ЗНАЧАЈНИ СЛУЧУВАЊА КОИ НАСТАНАЛЕ ПО ЗАВРШУВАЊЕ НА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА

По однос на тендерите за клиентите кои се наследници на бившото електростопанско претпријатие може да се констатира следното:

- Со ЕВН МАКЕДОНИЈА е продолжен договорот за осигурување за 2013 со опција за продолжување 2014 и 2015 на база на соосигурување со УНИКА и процент на наше учество во ризик од 20%.
- АД ЕЛЕМ со кој беше склучен договор во 2011 година, во 2012 и 2013 продолжува издавањето на полисите според договорените услови од тендерот од 2011 година.
- ТЕЦ Неготино со кој беше склучен договор во 2011 година, во 2012 и 2013 продолжува издавањето на полисите според договорените услови од тендерот од 2011 година.
- МЕПСО во текот на 2012 објави тендер на 6 месеци кој не го добивме. На почетокот на 2013 година уште еднаш е објавен тендер за следни 3 години. Понудата е доставена од наша стран се чека на првично известување од страна на МЕПСО.

XIII. ИЗВЕШТАЈ ЗА ОДНОСОТ СО НАДРЕДЕНОТО ДРУШТВО

Pozavorovalnica Sava врши реосигурување на поголемиот дел од ризиците на САВА осигурување кои се над максималното покритие од: пожар, останати имотни осигурувања, земјотрес, карго, зелена карта, одговорност на сите моторни возила, авио одговорност и одговорност од дејност.

Во 2012 година со Pozavorovalnica Sava склучени се повеќе договори за реосигурување и тоа: Property and Technical branches/ Surplus Treaty, Property & Engineering Risk /XL Treaty, Risk of Earthquake /Quota Share Treaty, Transmission and Distribution Lines /Facultativa Excess of loss, Green Card /XL, Domestic MTPL/ XL, Personal Accedent /Proporcional and Third Party legal liability/ Facultative.

Изготвил
Билјана Аргир,

Главен оперативен директор
Русе Дракуловски,

Извршен директор
Петер Скварча,
